
TEKSTY PRZYJĘTE

P9_TA(2022)0373

Konferencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w 2022 r. w Szarm el-Szejk (Egipt) (COP27)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2022 r. w sprawie konferencji klimatycznej Narodów Zjednoczonych w 2022 r. w Szarm el-Szejk (Egipt) (COP27) (2022/2673(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i protokół z Kioto do tej konwencji,
- uwzględniając porozumienie przyjęte 12 grudnia 2015 r. na 21. Konferencji Stron UNFCCC (COP21) w Paryżu (porozumienie paryskie),
- uwzględniając 26. Konferencję Stron UNFCCC (COP26), 16. sesję spotkania Stron protokołu z Kioto (CMP16) oraz trzecią sesję Konferencji Stron służącą jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego (CMA3), które odbyły się w Glasgow (Zjednoczone Królestwo) w dniach 31 października–13 listopada 2021 r., a także pakt klimatyczny z Glasgow przyjęty 13 listopada 2021 r.,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając swoją rezolucję z 21 października 2021 r. w sprawie konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w 2021 r. (COP26) w Glasgow (Zjednoczone Królestwo)¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej²,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) dotyczące globalnego ocieplenia o 1,5 °C, jego sprawozdanie specjalne w sprawie zmiany klimatu i gruntów, sprawozdanie specjalne w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie oraz szóste sprawozdanie oceniające,
- uwzględniając swoją rezolucję z 17 grudnia 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie

---

¹ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 118.

² Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 28.

- przystosowania się do zmiany klimatu¹,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2022/591/UE z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.²,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie Europejskiego Roku Bardziej Zielonych Miast 2022³,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie)⁴,
  - uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
  - uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu⁵,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2020 r. w sprawie roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów⁶,
  - uwzględniając sprawozdanie podsumowujące UNFCCC z dnia 17 września 2021 r. w sprawie ustalonych na poziomie krajowym wkładów przewidzianych w porozumieniu paryskim,
  - uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) w sprawie luki emisyjnej w 2021 r. z dnia 26 października 2021 r. pt. „The Heat Is On” [Robi się gorąco], jego sprawozdanie w sprawie luki adaptacyjnej w 2021 r. z 1 listopada 2021 r. pt. „The Gathering Storm” [Nadciągająca burza] oraz jego sprawozdanie w sprawie luki produkcyjnej z dnia 20 października 2021,
  - uwzględniając sztandarowe sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej (MAE) z marca 2022 r. pt. „Global Energy Review: CO₂ Emissions in 2021’ [Przegląd sytuacji energetycznej na świecie – emisje CO₂ w 2021 r.],
  - uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej z maja 2021 r. pt. „Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector” [Zerowe emisje netto do 2050 r. – plan działania dla globalnego sektora energetycznego] oraz jej sprawozdanie w sprawie perspektyw technologii energetycznej z 2020 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Sekretariatu Forum Narodów Zjednoczonych ds. Lasów na temat globalnych celów leśnych na 2021 r.,

---

¹ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 156.

² Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22.

³ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 167.

⁴ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁵ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

⁶ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 10.

- uwzględniając sieć z Santiago ds. strat i szkód,
- uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030,
- uwzględniając sprawozdania Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) z kwietnia 2021 r. na temat stanu klimatu na świecie w 2020 r. i z maja 2022 r. na temat stanu klimatu na świecie w 2021 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Biura ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi (UNDRR) z 2022 r. z globalnej oceny zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi (GAR2022),
- uwzględniając pierwsze sprawozdanie Stałego Komitetu ds. Finansów przy Konferencji Stron Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) z 2021 r. w sprawie określenia potrzeb krajów rozwijających się będących stronami w odniesieniu do wdrażania konwencji i porozumienia paryskiego,
- uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych opublikowane przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) z 31 maja 2019 r. oraz jej sprawozdanie z warsztatów poświęconych różnorodności biologicznej i pandemii z 29 października 2020 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 21 lutego 2022 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej UE: przyspieszenie wdrażania ustaleń z Glasgow,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ochrony gleb¹,
- uwzględniając uzgodnione konkluzje Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet (CSW66) zatytułowane „Osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt w kontekście polityki i programów na 2022 r. w zakresie zmiany klimatu, ochrony środowiska i zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi”,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),
- uwzględniając konkluzje Rady z 4 października 2022 r. w sprawie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w związku z 27. Konferencją Stron UNFCCC (COP 27) w Szarm el-Szejk w dniach 6–18 listopada 2022 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie wody w działaniach zewnętrznych UE,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lutego 2021 r. pt. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu” (COM(2021)0082),
- uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony

---

¹ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 38.

- Środowiska (UNEP) z 18 lutego 2021 r. zatytułowane „Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies” [W zgodzie z naturą – naukowy plan działania w sytuacjach kryzysowych związanych z klimatem, różnorodnością biologiczną i zanieczyszczeniem],
- uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z 6 maja 2021 r. pt. „Global Methane Assessment: Benefits and Costs of Mitigating Methane Emissions” [Globalna ocena metanu: korzyści i koszty ograniczania emisji metanu],
  - uwzględniając swoją rezolucję z 22 czerwca 2022 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju¹,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia²,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 października 2020 r. dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu (COM(2020)0663),
  - uwzględniając sprawozdanie z 10 czerwca 2021 r. ze wspólnych warsztatów IPBES-IPCC poświęconych różnorodności biologicznej i zmianie klimatu,
  - uwzględniając pytania do Komisji i Rady dotyczące konferencji klimatycznej Narodów Zjednoczonych w 2022 r. w Szarm el-Szejk (Egipt) (COP27) (O-000041/2022 – B9-0027/2022 and O-000042/2022 – B9-0028/2022)),
  - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że porozumienie paryskie weszło w życie 4 listopada 2016 r. oraz mając na uwadze, że do września 2022 r. 193 spośród 197 stron UNFCCC przedłożyło ONZ swoje dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- B. mając na uwadze, że ONZ ogłosiła alarmującą sytuację klimatyczną i środowiskową oraz zobowiązała się do pilnego podjęcia konkretnych działań niezbędnych w celu zwalczania i powstrzymania tego zagrożenia, zanim będzie za późno; mając na uwadze, że utrata różnorodności biologicznej i zmiana klimatu są powiązane i potęgują się wzajemnie oraz stanowią równorzędne zagrożenia dla życia na naszej planecie, i z tego względu należy pilnie zająć się nimi łącznie;
- C. mając na uwadze, że 17 grudnia 2020 r. UE i jej państwa członkowskie przedłożyły zaktualizowany, ustalony na poziomie krajowym wkład w ramach UNFCCC, w którym zobowiązano UE do osiągnięcia wiążącego celu polegającego na ograniczeniu do 2030 r. krajowych emisji gazów cieplarnianych netto w całej gospodarce o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z 1990 r. bez wkładu w postaci międzynarodowych jednostek emisji; mając na uwadze, że ten cel został zapisany w prawie Unii za sprawą rozporządzenia (UE) 2021/1119;
- D. mając na uwadze, że według sprawozdania UNEP z 2021 r. w sprawie luki emisyjnej zobowiązania podjęte dotychczas przez sygnatariuszy porozumienia paryskiego nie

---

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0263.

² Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

będą wystarczające, aby osiągnąć określony w nim wspólny cel i spowodują wzrost temperatury na świecie do końca tego wieku o 2,7 °C, z czego wynika także, że świat jest nadal niebezpiecznie daleko od spełnienia założeń porozumienia paryskiego; mając na uwadze, że naturalne sprzężenie zwrotne może jeszcze bardziej zaostrzyć globalne ocieplenie; mając na uwadze, że wzmożone fale upałów, susze i powodzie już teraz przekraczają progi tolerancji roślin i zwierząt, co prowadzi do masowej śmiertelności, m.in. drzew i koralowców; mając na uwadze, że te ekstremalne zdarzenia pogodowe występują jednocześnie, co wywołuje kaskadowe skutki, z którym coraz trudniej jest walczyć¹; mając na uwadze również, że w wielu krajowych planach w dziedzinie klimatu opóźnia się rozpoczęcie działań na okres po 2030 r. oraz że wiele stron UNFCCC nie podjęło nawet jeszcze wystarczających działań, aby znaleźć się na drodze do realizacji ustalonych na poziomie krajowym wkładów;

- E. mając na uwadze, że według szóstego sprawozdania oceniającego IPCC ograniczenie ocieplenia do ok. 1,5 °C bez przekroczenia progu wymaga, aby światowe emisje gazów cieplarnianych osiągnęły najwyższy poziom najpóźniej do 2025 r. i do 2030 r. zostały zmniejszone o 43 % poniżej poziomu z 2019 r., ponadto musiałyby jednocześnie nastąpić redukcja emisji metanu o około jedną trzecią; mając na uwadze, że nawet w optymistycznym scenariuszu ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5 °C wystąpiłyby nieodwracalne negatywne skutki dla systemów ludzkich i ekosystemów oraz doszłoby do znacznego przekroczenia i osłabienia ich zdolności przystosowawczych, a tym samym do strat i szkód; mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Meteorologicznej istnieje obecnie niemal 50-procentowe ryzyko, że średnia temperatura tymczasowo przekroczy 1,5 °C w latach 2022–2026; mając na uwadze, że według MAE globalna odbudowa gospodarcza po kryzysie związanym z COVID-19 nie jest pożądaną zrównoważoną odbudową; mając na uwadze, że wzrost globalnych emisji CO₂ o ponad 2 mld ton w 2021 r. był największym rocznym wzrostem w historii w wartościach bezwzględnych i przewyższył spadek poziomu emisji spowodowany ograniczeniem działalności gospodarczej w związku z pandemią w poprzednim roku; mając na uwadze, że przyczyną ponad 40 % ogólnego wzrostu globalnych emisji CO₂ w 2021 r. było wykorzystywanie węgla;
- F. mając na uwadze, że do uwolnienia większości emisji pochodzących z syntetycznych nawozów azotowych dochodzi po ich zastosowaniu w glebie, przy czym emisje te trafiają do atmosfery w postaci podtlenku azotu (N₂O) – trwałego gazu cieplarnianego, którego współczynnik globalnego ocieplenia przewyższa 265-krotnie współczynnik CO₂; mając na uwadze, że produkcja syntetycznych nawozów azotowych odpowiadała za 35,2 % łącznych emisji związanych ze stosowaniem syntetycznych nawozów azotowych, podczas gdy poziom emisji związanych z zastosowaniem tych nawozów w terenie wynosił 62,4 %, a transport tych nawozów wiązał się z uwolnieniem pozostałych 2,4 % emisji; mając na uwadze, że czwórka największych emitentów (Chiny, Indie, USA i UE) łącznie odpowiadała za 63 % ogólnych powstałych emisji;
- G. mając na uwadze, że według sprawozdania MAE na temat perspektyw rozwoju technologii energetycznych osiągnięcie neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych wymaga znacznego przyspieszenia rozwoju i wdrażania czystych technologii; mając na uwadze, że połowę dekarbonizacji niezbędnej do osiągnięcia neutralności emisyjnej do 2050 r. zapewnią technologie, które obecnie są

---

¹ Sprawozdanie IPCC na temat działań adaptacyjnych, 2022 r.

opracowywane w laboratorium lub znajdują się w fazie demonstracyjnej;

- H. mając na uwadze, że kryzys energetyczny uwypuklił kwestię bezpieczeństwa energetycznego i potrzebę zmniejszenia zapotrzebowania na energię oraz dywersyfikacji systemu energetycznego, co stworzyło większe zapotrzebowanie na istniejące i przyszłe rozwiązania w zakresie energii odnawialnej i efektywności energetycznej; mając na uwadze, że nielegalna rosyjska inwazja wojskowa na Ukrainę i wynikające z niej skutki sprawiły, że szybka transformacja światowego systemu energetycznego stała się jeszcze pilniejsza; mając na uwadze, że nadmierne uzależnienie od paliw kopalnych i niestabilność na światowych rynkach energii uwypuklają potrzebę priorytetowego traktowania inwestycji w efektywność energetyczną i wystarczalność energetyczną, dekarbonizację, długoterminowe magazynowanie energii, wdrażanie innowacyjnych czystych technologii, energię ze źródeł odnawialnych, inteligentne rozwiązania sieciowe i zrównoważone technologie bezemisyjne, zarówno w Europie, jak i na świecie, a także potrzebę opracowania modelu społeczno-gospodarczego zgodnego ze zdrowym środowiskiem dla przyszłych pokoleń i ograniczeniami planety; mając na uwadze, że należy wspierać badania wspierające innowacje i rozwój nowych ekologicznych technologii, ponieważ mogą one przyczynić się do łagodzenia zmiany klimatu, zrównoważonego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności UE;
- I. mając na uwadze, że pomimo apelu IPCC o utrzymanie globalnego ocieplenia poniżej 1,5 °C już w 2020 r. temperatura na świecie wyniosła około 1,2 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej; mając na uwadze, że według IPCC można jednoznacznie stwierdzić, że ocieplenie atmosfery, oceanów i lądów jest skutkiem działalności człowieka, a wpływ zmiany klimatu powodowanej działalnością człowieka jest odczuwany w formie zwiększonej częstotliwości ekstremalnych zdarzeń pogodowych, w tym fal upałów, susz, powodzi, śnieżyc, huraganów i pożarów roślinności; mając na uwadze, że w latach 2000–2019 same powodzie, susze i burze dotknęły niemal 4 mld osób na świecie i pochłonęły ponad 300 tys. ofiar; mając na uwadze, że pod względem występowania tych ekstremalnych zdarzeń zaobserwowano radykalną zmianę w porównaniu z okresem 1980–1999, ponieważ ich częstotliwość wzrosła – w przypadku powodzi o 134 %, w przypadku burz o 40 %, a w przypadku susz o 29 %¹;
- J. mając na uwadze, że istnieją naukowo udowodnione powiązania między kryzysami zdrowotnymi, środowiskowymi i klimatycznymi; mając na uwadze, że ekstremalne zdarzenia pogodowe, utrata różnorodności biologicznej, degradacja gleby i niedobór wody powodują przesiedlenia ludności i mają dramatyczny wpływ na jej zdrowie; mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Zdrowia zmiana klimatu stanowi największe zagrożenie dla zdrowia, na które narażona jest ludzkość, i spowoduje w latach 2030–2050 około 250 tys. dodatkowych zgonów rocznie² oraz mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza odpowiada za około 7 mln przedwczesnych zgonów na

---

¹ Biuro ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiłowymi, „The human costs of disasters: an overview of the last 20 years 2000–2019” [Koszt klęsk żywiołowych w wymiarze ludzkim: przegląd ostatnich 20 lat: 2000–2019], 2019 r. , <https://www.undrr.org/media/48008/download>

² <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health#:~:text=Climate%20change%20affects%20the%20social,malaria%2C%20diarrhoea%20and%20heat%20stress>

świecie, a wzrost kosztów bezpośrednich szkód zdrowotnych do 2030 r. szacuje się na 2–4 mld USD rocznie;

- K. mając na uwadze, że jak wynika ze sprawozdania z globalnej oceny (GAR 2022) Biura ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiolowymi (UNDRR), w ciągu ostatnich dwudziestu lat każdego roku miało miejsce około 350–500 średnich i dużych klęsk żywiołowych, przy czym przewiduje się, że do 2030 r. liczba katastrof wyniesie 560 rocznie, czyli 1,5 dziennie;
- L. mając na uwadze, że zmiana klimatu jest jednym z głównych czynników powodujących degradację środowiska i ma ona negatywny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i wodne, dostęp do zasobów naturalnych oraz szkodzi zdrowiu ludzkiemu; mając na uwadze, że niedobór wody, powodzie i susze stanowią kluczowe zagrożenia w Europie, a deficyt wody dotyka szereg sektorów w całej UE ze względu na efekty kaskadowe i skutki uboczne; mając na uwadze, że poprawa efektywnego gospodarowania wodą stanowi zasadniczy sposób przystosowania; mając na uwadze, że należy wdrożyć rozwiązania cyfrowe, aby zapewnić odporne i ekologiczne społeczeństwo w Europie i poza nią; mając na uwadze, że należy zmobilizować wszystkie zainteresowane strony i sektory, aby osiągnąć społeczeństwo inteligentnie gospodarujące wodą, a jednocześnie zająć się kwestią przystosowania się do zmiany klimatu, bezpieczeństwa żywnościowego i wodnego, ochrony różnorodności biologicznej oraz zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki; mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie powinny również rozwijać to podejście w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, działań zewnętrznych UE i programów działań ONZ;
- M. mając na uwadze przewidywania, że w razie globalnego ocieplenia wynoszącego 2 °C związane z klimatem zagrożenia dla zdrowia, źródeł utrzymania, bezpieczeństwa żywnościowego, zaopatrzenia w wodę i wzrostu gospodarczego będą znacznie większe; mając na uwadze, że oczekuje się, iż ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C w porównaniu z 2 °C zmniejszy wpływ na ekosystemy lądowe, słodkowodne i przybrzeżne oraz pozwoli zachować większą część ich usług dla ludzi; mając na uwadze, że kontynuowanie wysiłków na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej ma zatem znaczenie zasadnicze;
- N. mając na uwadze, że w preambule porozumienia paryskiego uznano „znaczenie zapewnienia integralności wszystkich ekosystemów, w tym oceanów”, oraz że w art. 4 ust. 1 lit. d) UNFCCC podkreślono, iż strony konwencji muszą wspierać zrównoważone zarządzanie oraz ochronę i podniesienie efektywności pochłaniaczy i zbiorników wszystkich gazów cieplarnianych, uwzględniając biomasę, lasy i oceany, jak również inne ekosystemy lądowe, nadbrzeżne i morskie; mając na uwadze, że w sprawozdaniu z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) podkreśla, że zrównoważone wykorzystanie przyrody będzie miało zasadnicze znaczenie dla przystosowania się do niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny i dla jej łagodzenia;
- O. mając na uwadze, że ochrona oceanów ma zasadnicze znaczenie dla roli, jaką odgrywają one w systemie klimatycznym, w tym absorpcji i redystrybucji naturalnego i antropogenicznego dwutlenku węgla (CO₂) i ciepła, a także wsparcia ekosystemu; mając na uwadze, że jak wynika ze sprawozdania IPCC z 2019 r. dotyczącego oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie, od 1970 r. oceany stopniowo się ocieplają i

pochłonęły ponad 90 % nadmiaru ciepła z systemu klimatycznego; mając na uwadze, że ocieplenie oceanów wywiera wpływ na ekosystemy przybrzeżne, co prowadzi do nasilenia morskich fal upałów, zakwaszenia wody, utraty tlenu, przenikania zasolenia i wzrostu poziomu mórz;

- P. mając na uwadze, że w pakcie klimatycznym z Glasgow uznano istotną rolę zainteresowanych stron niebędących stronami paktu, w tym społeczeństwa obywatelskiego, ludów tubylczych, społeczności lokalnych, młodzieży, dzieci, samorządów lokalnych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron, w osiągnięciu celów porozumienia paryskiego i podkreślono pilną potrzebę wielopoziomowego działania opartego na współpracy;
- Q. mając na uwadze, że zmiana klimatu zagraża również, bezpośrednio lub pośrednio, pełnemu korzystaniu z praw człowieka, w tym z prawa do życia, dostępu do wody i urządzeń sanitarnych, żywności, zdrowia i mieszkania; mając na uwadze, że zdolność ludzi do przystosowania się do zmiany klimatu jest nierozdzielnie związana z ich dostępem do podstawowych praw człowieka i ze zdrowiem ekosystemów, od których są zależni pod względem źródeł utrzymania i dobrostanu; mając na uwadze, że według Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji ponad 200 mln osób może zostać zmuszonych do migracji ze względu na skutki zmiany klimatu; mając na uwadze, że skala wewnętrznej migracji klimatycznej będzie największa w regionach najuboższych i najbardziej narażonych na skutki zmiany klimatu; mając na uwadze, że globalne działania na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych mogłyby zasadniczo spowolnić wzrost wewnętrznej migracji klimatycznej nawet o 80 % do 2050 r.¹;
- R. mając na uwadze, że ostatnich siedem lat (2015–2021) należało do najcieplejszych lat od czasu gdy zaczęto prowadzić pomiary; mając na uwadze, że w 2021 r. odnotowano również rekordowy wzrost poziomu mórz; mając na uwadze, że w latach 2013–2021 poziom mórz na świecie podnosił się w średnim tempie 4,5 mm rocznie, a według WMO w kilku regionach wzrost poziomu mórz postępuje znacznie szybciej od światowej średniej; mając na uwadze, że w 2021 r. udokumentowano pierwsze w historii opady deszczu w najwyższym punkcie lądolodu Grenlandii;
- S. mając na uwadze, że zgodnie z przewidywaniami 1 % najbogatszej ludności świata będzie w 2030 r. wytwarzać emisje konsumpcyjne nadal 30-krotnie przewyższające światowe emisje w przeliczeniu na jednego mieszkańca, podczas gdy ślad emisyjny najuboższej połowy ludności świata pozostanie znacznie poniżej tego poziomu²;
- T. mając na uwadze, że większość krajów rozwijających się ma bardzo niewielki wpływ na emisje gazów cieplarnianych do atmosfery powodujące zmiany klimatu; mając na uwadze, że wpływ zmiany klimatu w krajach rozwijających się wzrósł; mając na uwadze, że zasoby, które kraje te mogą zmobilizować na działania przystosowawcze w

---

¹ Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy, „Groundswell, Acting on Internal Climate Migration, Part II” [Narastająca fala. Działania w zakresie wewnętrznej migracji klimatycznej, część II], 2021 r.

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36248>

² Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP) i Oxfam, „Carbon Inequality in 2030” [Nierówności pod względem poziomu emisji w 2030 r.], listopad 2021 r. <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621305/bn-carbon-inequality-2030-051121-en.pdf>

celu przeciwdziałania negatywnym skutkom zmiany klimatu oraz osiągnięcia odporności na zmianę klimatu i zrównoważonego rozwoju, są wyraźnie niewystarczające;

- U. mając na uwadze, że w pierwszym sprawozdaniu UNFCCC w sprawie określenia potrzeb krajów rozwijających się będących stronami UNFCCC stwierdzono, że potrzeby krajów rozwijających się w zakresie realizacji ustalonych na poziomie krajowym wkładów wynoszą od 5,8 do 5,9 bln USD, z czego 502 mld USD uznaje się za koszt wymagający uruchomienia międzynarodowych źródeł finansowania;
- V. mając na uwadze, że w 2020 r. organizacja Global Witness odnotowała 227 przypadków zabójstw obrońców praw do ziemi i obrońców środowiska, a 71 % zamordowanych osób broniło światowych lasów przed wylesianiem i rozwojem przemysłowym, podczas gdy inni stracili życie, broniąc rzek, obszarów przybrzeżnych i oceanów; mając na uwadze, że w 2020 r. przemoc wobec obrońców praw do ziemi i obrońców środowiska w przeważającej mierze miała miejsce w krajach półkuli południowej, a na półkuli północnej odnotowano mniej niż 1 % wszystkich zarejestrowanych ataków śmiertelnych; mając na uwadze, że w latach 2015–2019 ponad jedna trzecia wszystkich ataków ze skutkiem śmiertelnym była wymierzona w ludy tubylcze, mimo że społeczności tubylcze stanowią zaledwie 5 % ludności świata¹;
- 1. przypomina, że kryzys klimatyczny i kryzys związany z utratą różnorodności biologicznej należą do największych wyzwań dla ludzkości oraz że wszystkie rządy i podmioty na całym świecie muszą dołożyć wszelkich starań, aby pilnie zająć się nimi, traktując oba kryzysy w sposób ściśle ze sobą powiązany; podkreśla, że współpraca międzynarodowa, zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych, przedsiębiorstw i innych podmiotów niepaństwowych, solidarność, sprawiedliwa transformacja, spójne działania oparte na podstawach naukowych i zdecydowane zaangażowanie na rzecz podniesienia poziomu ambicji i dostosowania polityki do tego celu są niezbędne do wypełnienia naszego wspólnego zobowiązania do ograniczenia globalnego ocieplenia i zapobiegania utracie różnorodności biologicznej, a tym samym do ochrony całej planety oraz dobrostanu obecnych i przyszłych pokoleń;
- 2. wyraża zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu UNEP z 2021 r. w sprawie deficytu redukcji emisji oraz w addendum do tego sprawozdania opublikowanym 4 listopada 2021 r., w szczególności faktem, że pomimo ambitniejszych zobowiązań klimatycznych ogłoszonych przed COP26 i podczas tej konferencji, prognozowane emisje, jeżeli krajowe cele na 2030 r. zostaną w pełni osiągnięte i zostaną wdrożone inne środki łagodzące, doprowadzą do wzrostu temperatury na świecie o 2,7 °C, znacznie wykraczającego poza cele porozumienia paryskiego polegające na ograniczeniu globalnego ocieplenia do znacznie poniżej 2 °C i dążeniu do 1,5 °C; uważa za niepokojące, że emisje nadal rosną, a luka w redukcji emisji rośnie; podkreśla, że ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C wymaga szybkiej, głębokiej i trwałej redukcji światowych emisji gazów cieplarnianych, w tym obniżenia światowych emisji CO₂ o 43 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z

---

¹ Global Witness, „Last Line of Defence, The industries causing the climate crisis and attacks against land and environmental defenders” [Ostatnia linia obrony. Sektory odpowiedzialne za kryzys klimatyczny i ataki na obrońców gruntów i środowiska], wrzesień 2021 r. <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/last-line-defence/>

2019 r.; przypomina, że przyjmując Pakt na rzecz Klimatu z Glasgow, wszystkie strony uznały, że ograniczenie wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej znacznie zmniejszyłoby ryzyko i skutki zmiany klimatu;

3. podkreśla, że według sprawozdania UNEP z 2021 r. w sprawie luki emisyjnej ograniczenie emisji metanu z sektorów paliw kopalnych, odpadów i rolnictwa mogłoby pomóc zlikwidować lukę emisyjną i ograniczyć ocieplenie w perspektywie krótkoterminowej, ale podkreśla, że aby do tego doszło, pilnie potrzebne są jasno określone przepisy, mające na celu faktyczną redukcję emisji, wspierane ustaleniami służącymi śledzeniu postępów i zapewnieniu przejrzystości;
4. zwraca uwagę, że coraz większa liczba krajów zobowiązuje się osiągnąć cel zerowych emisji netto do połowy stulecia, ale podkreśla pilną potrzebę przełożenia tych zobowiązań na konkretne krótkoterminowe cele, strategie polityczne i działania wspierane środkami finansowymi i odzwierciedlone w formie podwyższonych celów klimatycznych na 2030 r. w zrewidowanych ustalonych na poziomie krajowym wkładach, tak aby światowe emisje jak najszybciej osiągnęły najwyższy poziom; zgadza się z oceną UNEP, zgodnie z którą w wielu krajowych planach w dziedzinie klimatu rozpoczęcie działań przesuwa się na okres po 2030 r. oraz że wiele długoterminowych zobowiązań do osiągnięcia zerowych emisji netto jest wysoce niejednoznacznych i nieprzejrzystych;
5. z głębokim zaniepokojeniem odnotowuje najnowsze sprawozdanie WMO na temat stanu klimatu, w którym wskazano, że w 2021 r. cztery kluczowe wskaźniki klimatyczne – wzrost poziomu morza, ocieplenie oceanów, zakwaszenie oceanów i stężenie gazów cieplarnianych w atmosferze – pobiły historyczne rekordy;

Pakt klimatyczny z Glasgow i COP27 w Szarm el-Szejk

6. przyjmuje do wiadomości postępy poczynione podczas COP26 oraz pakt klimatyczny z Glasgow; podkreśla jednak, że ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C można osiągnąć jedynie pod warunkiem podjęcia pilnych działań w tej krytycznej dekadzie przed 2030 r.; podkreśla, że podczas COP26 zwrócono się do stron o dokonanie przeglądu i wzmocnienie celów na 2030 r. w ramach ustalonych na poziomie krajowym wkładów, ponieważ jest to konieczne do osiągnięcia celu dotyczącego temperatury określonego w porozumieniu paryskim do końca 2022 r., z uwzględnieniem różnych uwarunkowań krajowych; zdecydowanie wzywa wszystkie strony UNFCCC do zwiększenia swoich ustalonych na poziomie krajowym wkładów do czasu COP27, aby zniwelować różnice w poziomie ambicji i dostosować swoje strategie polityczne do ścieżki zgodnej z tym celem; wzywa UE i wszystkie kraje grupy G-20 do wykazania się światowym przywództwem w tej dziedzinie;
7. z zadowoleniem przyjmuje decyzję COP26 o opracowaniu programu prac mającego na celu szybkie zwiększenie celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przyspieszenie realizacji w tym krytycznym dziesięcioleciu, w sposób uzupełniający globalną ocenę, w celu corocznej aktualizacji sprawozdania podsumowującego w sprawie ustalonych na poziomie krajowym wkładów przed każdą konferencją COP oraz powoływania dorocznego ministerialnego okrągłego stołu wysokiego szczebla na temat celów na okres przed 2030 r.; wzywa COP27 do przyjęcia tego programu prac oraz do zapewnienia, aby roczny przegląd celów opierał się na najlepszej dostępnej wiedzy

- naukowej i na najwyższym poziomie ambicji stron; podkreśla, że strony będą musiały dokonać przeglądu i zwiększyć swoje ustalone na poziomie krajowym wkłady do czasu osiągnięcia przez nie trajektorii pozwalającej ograniczyć globalne ocieplenie do 1,5 °C;
8. z zadowoleniem przyjmuje sfinalizowanie w Glasgow pakietu paryskiego i podkreśla, że jego wdrożenie musi zapewnić silną integralność środowiskową i osiągnąć najwyższy możliwy poziom ambicji;
  9. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w pakcie klimatycznym z Glasgow podkreślono znaczenie przystosowania się do zmiany klimatu oraz potrzebę ożywienia działań w celu zwiększenia zdolności przystosowawczych, wzmocnienia odporności i zmniejszenia podatności na zmianę klimatu; zauważa w związku z tym, że w zeszłym roku 47 krajów przedłożyło komunikat w sprawie przystosowania się do zmiany klimatu albo krajowe plany adaptacji, i oczekuje, że inne kraje przedstawią swoje komunikaty zgodnie z porozumieniem paryskim; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie nowego dialogu w Glasgow na temat strat i szkód, który powinien koncentrować się na ustaleniach finansowych mających na celu zapobieganie stratom i szkodom związanym z niekorzystnymi skutkami zmiany klimatu, ich ograniczanie i eliminowanie;
  10. odnotowuje zobowiązania dotyczące finansowania działań w związku ze zmianą klimatu podjęte podczas COP26, ale w planie wdrażania finansowania działań w związku ze zmianą klimatu na 2021 r. wykazano, że obecny światowy cel zebrania 100 mld USD prawdopodobnie zostanie osiągnięty dopiero w 2023 r., czyli trzy lata po pierwotnym terminie; zwraca uwagę na pogłębiającą się lukę w finansowaniu, w szczególności w odniesieniu do przystosowania się do zmiany klimatu; wzywa kraje rozwinięte, w tym UE i jej państwa członkowskie, do zapewnienia, aby cel finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w wysokości 100 mld USD mógł zostać osiągnięty i wydatkowany już od 2022 r. i średnio w latach 2020–2025, a także do dalszego doprecyzowania dalszych działań na rzecz osiągnięcia nowego celu finansowania działań związanych ze zmianą klimatu na okres po 2025 r.; podkreśla, że finansowanie zapewnione przez kraje rozwinięte odpowiedzialne za znaczną część historycznych emisji będzie miało również kluczowe znaczenie dla budowania zaufania umożliwiającego podjęcie ambitniejszego dialogu na temat celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu;
  11. podkreśla, że kraj będący gospodarzem COP27 należy do regionów najsilniej na świecie dotkniętych zmianą klimatu; zauważa, że w basenie Morza Śródziemnego temperatury rosną w tempie o 20 % szybszym niż wynosi średnia światowa oraz że region ten jest jednym z miejsc najbardziej na świecie wrażliwych na zmianę klimatu, w którym, jak się przewiduje, w ciągu 20 lat 250 mln osób zostanie dotkniętych „ubóstwem wodnym”¹; podkreśla, że Morze Śródziemne staje się najszybciej

---

¹ Mediterranean Experts on Climate and environmental Change [Sieć śródziemnomorskich ekspertów ds. zmiany klimatu i zmian środowiskowych], „Risks associated to climate and environmental changes in the Mediterranean region” [Zagrożenia związane ze zmianą klimatu i zmianami środowiskowymi w regionie śródziemnomorskim], 2019 r., https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2019/10/MedECC-Booklet_EN_WEB.pdf

nagrzewającym się morzem na świecie¹ co ma wpływ na ważne sektory gospodarki i na cały ekosystem morski oraz że w związku z tym zachodzą tam nieodwracalne zmiany dla ekosystemów i gatunków; apeluje do Komisji i państw członkowskich o pilne działanie i współpracę z jej śródziemnomorskimi partnerami w zakresie ambitnych środków na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu oraz o odgrywanie roli lidera w działaniach na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;

12. popiera inicjatywę rządu Ukrainy dotyczącą utworzenia globalnej platformy oceny szkód w środowisku spowodowanych konfliktami zbrojnymi;
13. przypomina, że ważne jest pełne zaangażowanie wszystkich stron w procesy decyzyjne w ramach UNFCCC; podkreśla, że obecny proces decyzyjny w ramach UNFCCC mógłby zostać poprawiony w celu pełnego zaangażowania przedstawicieli krajów rozwijających się i krajów najslabiej rozwiniętych oraz społeczeństwa obywatelskiego; uważa, że zasadnicze znaczenie ma przeprowadzanie konsultacji z krajami najbardziej dotkniętymi zmianą klimatu i zajmowanie się ich problemami; w związku z tym wzywa prezydencję COP27 i przyszłe prezydencje do zbadania dodatkowych sposobów zapewnienia skutecznego i znaczącego udziału krajów rozwijających się oraz do przeznaczenia na ten cel dodatkowych środków; przypomina swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Egipcie; zauważa, że niektóre organizacje pozarządowe wyraziły zaniepokojenie marginalizacją społeczeństwa obywatelskiego podczas COP w Egipcie oraz blokowaniem demonstracji i udziału społeczeństwa obywatelskiego; wzywa UNFCCC i władze Egiptu do zapewnienia równego i pełnego udziału obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w COP27;
14. ponawia apel o uwolnienie wszystkich osób arbitralnie zatrzymanych w Egipcie i podkreśla szczególnie pilną sprawę obrońcy praw człowieka Alai Abda El-Fattaha; wzywa władze egipskie do wykorzystania impulsu z COP27 do poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju oraz do przestrzegania podstawowych wolności podczas COP27 i po jej zakończeniu, zwłaszcza w odniesieniu do wolności słowa i pokojowych zgromadzeń; zdecydowanie popiera apel ekspertów ONZ do Sekretariatu UNFCCC o opracowanie kryteriów dotyczących praw człowieka, do których przestrzegania muszą zobowiązać się państwa, które będą gospodarzami przyszłych konferencji COP, w umowie w sprawie organizacji konferencji;
15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w pakcie klimatycznym z Glasgow uznano ważną rolę podmiotów zainteresowanych stron niebędących stronami paktu, takich jak społeczeństwo obywatelskie, ludy tubylcze, społeczności lokalne, młodzież, dzieci, samorządy lokalne i regionalne oraz inne zainteresowane strony, w osiąganiu celów porozumienia paryskiego; uznaje istotną rolę młodych ludzi w walce ze zmianą klimatu; w związku z tym wzywa strony i zainteresowane strony do zapewnienia znaczącego udziału i reprezentacji młodych ludzi w wielostronnych, krajowych i lokalnych procesach decyzyjnych; przypomina w szczególności o kluczowej roli miast w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że coraz więcej miast i regionów na świecie zobowiązuje się do osiągnięcia celów zerowych

---

¹ WWF Mediterranean Marine Initiative [Inicjatywa WWF na rzecz Morza Śródziemnego], The Climate Change Effect in the Mediterranean – Six stories from an Overheating Sea [Skutki zmiany klimatu nad Morzem Śródziemnym. Sześć opowieści znad przegrzewającego się morza], Rzym, Włochy, 2021 r.

emisji netto, w szczególności zaś zobowiązania 100 europejskich miast uczestniczących w misji UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2030 r. i stania się ośrodkami innowacji, które umożliwią wszystkim miastom UE i sąsiadującym z nimi partnerom pójść za tym przykładem do 2050 r.;

16. podkreśla, że skuteczny udział wszystkich stron porozumienia jest niezbędny do osiągnięcia celu, jakim jest ograniczenie wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5 °C, co wymaga zajęcia się kwestią prywatnych i sprzecznych interesów; wyraża w szczególności zaniepokojenie faktem, że niektórzy główni zanieczyszczający wykorzystali swoją obecność na COP, aby podważyć cele porozumienia paryskiego; wyraża poważne zaniepokojenie brakiem działań ze strony UNFCCC zmierzających do ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii konfliktów interesów w związku z zaangażowaniem zainteresowanych podmiotów niebędących stronami; wzywa Komisję i państwa członkowskie do odgrywania wiodącej roli w tym procesie w celu ochrony procesu decyzyjnego UNFCCC przed interesami sprzecznymi z celami porozumienia paryskiego;
17. z zadowoleniem przyjmuje poprawę partnerstwa z Marrakeszu na rzecz światowych działań na rzecz klimatu jako okazję do zachęcenia podmiotów niepaństwowych i władz szczebla niższego niż krajowy do podjęcia natychmiastowych działań w dziedzinie klimatu oraz z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie programu prac w ramach partnerstwa na 2022 r.; uznaje inicjatywy „Wyścig ku neutralności klimatycznej” i „Wyścig ku odporności” za kluczowe platformy wspierające zarządzanie oddolne, ułatwiające sprawozdawczość i przegląd na szczeblu niższym niż krajowy;

Ambitna polityka klimatyczna UE

18. oczekuje, że w pakiecie legislacyjnym „Fit for 55” [Gotowi na 55] oraz w strategiach politycznych w ramach Europejskiego Zielonego Ładu znajdą się środki, które pozwolą osiągnąć cel UE na 2030 r. i wprowadzą UE i jej państwa członkowskie na drogę do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej w 2050 r., a także podkreśla stanowisko Parlamentu w tej sprawie; przypomina, że zgodnie z Europejskim prawem o klimacie i z porozumieniem paryskim, a także z najlepszą dostępną wiedzą naukową UE powinna zintensyfikować działania na rzecz klimatu zarówno w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu, aby ograniczyć globalne ocieplenie do najwyżej 1,5 °C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej, jak i w dziedzinie przystosowania się do niej, aby wspierać odporność; wzywa UE do aktualizacji jej ustalonego na poziomie krajowym wkładu i zwiększenia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do czasu COP27 w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową; wzywa do realizacji najwyższych ambicji pakietu „Gotowi na 55”, aby wysłać wszystkim pozostałym stronom wyraźny sygnał, że UE jest gotowa pomóc w zniwelowaniu luk w ograniczaniu globalnego ocieplenia do 1,5 °C, ale w sposób sprawiedliwy, społecznie zrównoważony i racjonalny pod względem kosztów, przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów globalnej sprawiedliwości i sprawiedliwości oraz odpowiedzialności UE za wcześniejsze i obecne emisje, które doprowadziły do kryzysu klimatycznego;
19. podkreśla, że ogólny unijny docelowy poziom emisji do 2030 r. ustanowiony w Europejskim prawie o klimacie oraz we wnioskach ustawodawczych dotyczących pakietu „Gotowi na 55” spowoduje, że emisje UE zmniejszą się o więcej niż jej obecny ustalony na poziomie krajowym wkład przewidujący redukcję emisji netto o 55 %;

podkreśla ponadto, że stanowiska Parlamentu w sprawie tych wniosków i poziomów docelowych zawartych w planie REPowerEU sprawią, że ambicje UE w dziedzinie klimatu będą jeszcze wyższe i przekroczą ten poziom, i wzywa Radę, aby poparła stanowiska Parlamentu w tym względzie; wzywa UE, aby odpowiednio zaktualizowała swoje zobowiązania dotyczące emisji w świetle decyzji zawartej w pakcie klimatycznym z Glasgow przewidującej ponowne przeanalizowanie poziomów docelowych na 2030 r.;

20. podkreśla, że obecna sytuacja geopolityczna wyraźnie pokazała, że istnieje pilna potrzeba zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i zachęcania do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz że istnieje możliwość wzmocnienia wiodącej roli UE w tej dziedzinie;
21. przypomina, że cele klimatyczne muszą być uwzględniane we wszystkich strategiach politycznych i środkach transpozycji polityki UE, oraz podkreśla, że art. 6 ust. 4 Europejskiego prawa o klimacie zobowiązuje Komisję do oceny spójności każdego proponowanego środka lub wniosku ustawodawczego, w tym wniosków budżetowych, z celami klimatycznymi UE; wzywa Komisję do pełnego wdrożenia tego przepisu w ocenie skutków we wszystkich obszarach polityki UE; podkreśla również, że niezbędne jest ponowne przeprowadzenie oceny i dostosowanie istniejących strategii politycznych Unii i jej państw członkowskich do tych celów, oraz oczekuje, że nowo utworzony europejski naukowy komitet doradczy ds. zmiany klimatu wniesie wkład w tę ocenę; z zadowoleniem przyjmuje mianowanie 15 członków nowo utworzonego europejskiego naukowego komitetu doradczego ds. zmiany klimatu; wzywa komitet doradczy do jak najszybszego opublikowania oceny budżetu UE dotyczącego emisji gazów cieplarnianych zgodnie z celem zakładającym ograniczenie globalnego ocieplenia do poziomu poniżej 1,5 °C i oczekuje, że Komisja w pełni uwzględni opinię komitetu doradczego przy sporządzaniu orientacyjnego budżetu Unii dotyczącego emisji gazów cieplarnianych oraz unijnych celów klimatycznych na okres po 2030 r.;
22. przypomina, że Trybunał Konstytucyjny jednego państwa członkowskiego orzekł niedawno, że ochrona klimatu nie jest kwestią swobody politycznej oraz że przepis konstytucyjny dotyczący ochrony środowiska nakłada na państwo konstytucyjny obowiązek osiągnięcia neutralności klimatycznej;
23. podkreśla zdecydowane poparcie obywateli UE dla intensyfikacji działań w dziedzinie klimatu, ponieważ zgodnie z najnowszym badaniem Eurobarometr prawie co drugi Europejczyk (49 %) postrzega zmianę klimatu jako największe wyzwanie dla przyszłości UE;
24. podkreśla, że wszystkie strategie polityczne w dziedzinie klimatu powinny być realizowane zgodnie z zasadą sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej oraz w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i partnerami społecznymi; w związku z tym uważa, że większa przejrzystość, silniejsze partnerstwo społeczne i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym mają fundamentalne znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej wszystkich warstw społeczeństwa w sposób sprawiedliwy, sprzyjający włączeniu społecznemu i społecznie zrównoważony;

Przystosowanie się do zmiany klimatu, straty i szkody

25. z zadowoleniem przyjmuje nowe zobowiązania finansowe złożone w Glasgow na rzecz Funduszu Adaptacyjnego i funduszu na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych; zauważa jednak, że wsparcie przeznaczone na łagodzenie zmiany klimatu jest nadal większe niż wsparcie na przystosowanie się do zmiany klimatu, i zdecydowanie popiera apel o to, aby w celu osiągnięcia lepszej równowagi kraje rozwinięte co najmniej podwoiły do 2025 r. w stosunku do 2019 r. solidarne przekazywanie środków finansowych na przystosowanie się do zmiany klimatu, zgodnie z paktem klimatycznym z Glasgow; ubolewa, że po upływie siedmiu lat od zawarcia porozumienia paryskiego nadal nie określono globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; z zadowoleniem przyjmuje ustanowiony i zainicjowany na COP26 program prac na okres do konferencji w Szarm el-Szejk dotyczący globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; podkreśla znaczenie finansowania przystosowania się do zmiany klimatu opartego na dotacjach; wzywa UE do zwiększenia udziału środków finansowych przeznaczanych z roku na rok na przystosowanie się do zmiany klimatu w ramach instrumentu „Globalny wymiar Europy” w latach 2021–2027; podkreśla, że konieczne jest wzmoczenie wysiłków, aby przełożyć globalny cel w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu na mierzalne wyniki, które powinny między innymi zapewnić kompleksowe zrozumienie zagrożeń klimatycznych i ryzyka katastrof oraz związanych z tym potrzeb i kosztów dostosowania na różnych poziomach, zwiększenie dostępności spójnych i porównywalnych danych, określenie i rozszerzenie puli i dostępności środków wdrażania, w tym wsparcia finansowego i technologicznego, oraz opracowanie wspólnego zestawu ilościowych i jakościowych wskaźników, metod i strategii na potrzeby monitorowania postępów w osiąganiu założonego celu w czasie; podkreśla w tym kontekście ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych oraz przewidziany w nich system monitorowania i sprawozdawczości;
26. ponownie podkreśla, że działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w krótkim, średnim i długim terminie są nieuniknioną koniecznością dla wszystkich krajach, jeśli mają one zminimalizować niekorzystne skutki kryzysu klimatycznego i krytycznej sytuacji różnorodności biologicznej i osiągnąć odporność na zmianę klimatu oraz zapewnić zrównoważony rozwój, przy czym zauważa, że szczególnie narażone na skutki zmiany klimatu są kraje rozwijające się, a zwłaszcza kraje najsłabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie; podkreśla, że działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu mogą przynieść wiele korzyści, takich jak zwiększenie wydajności rolnictwa, innowacyjności, poprawa zdrowia i dobrostanu, zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego, poprawa źródeł utrzymania i ochrona różnorodności biologicznej oraz ograniczenie zagrożeń i szkód; wzywa UE i państwa członkowskie do zintensyfikowania działań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu poprzez obowiązkowe plany adaptacji, oceny wrażliwości na zmianę klimatu i klimatyczne testy warunków skrajnych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz poprzez wsparcie dla strategii lokalnych i współdziałania z władzami lokalnymi i lokalnym społeczeństwem obywatelskim, aby w pełni zrealizować cel w zakresie adaptacji określony w ramach porozumienia paryskiego i zapewnić, aby unijna polityka przystosowania się do zmiany klimatu dostatecznie chroniła społeczności i ekosystemy w UE przed skutkami zmiany klimatu; wzywa do dalszych postępów w sprawie nowej strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i podkreśla znaczenie jej powiązań z unijną strategią ochrony różnorodności biologicznej i nowymi ramami regulacyjnymi dotyczącymi przystosowania się do zmiany klimatu wynikającymi z Europejskiego prawa o klimacie; ponownie wzywa do ambitnego wdrożenia tych strategii, w tym ich międzynarodowych komponentów;

27. podkreśla, że zmiana klimatu stanowi problem ogólnoświatowy, jednak poszczególne regiony już teraz odczuwają jej zróżnicowane skutki, a władze lokalne, jako bliższe obywatelom, stanowią kluczowe podmioty ułatwiające przystosowanie się do zmiany klimatu; podkreśla, że niezbędne jest udostępnienie większych zasobów finansowych na szczeblu lokalnym, aby zapewnić skuteczne, ukierunkowane rozwiązania, i w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje misję w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, która zapewni wsparcie co najmniej 150 europejskim regionom i społecznościom, aby do 2030 r. stały się odporne na zmianę klimatu; wzywa do wspierania regionalnego i zdecentralizowanego podejścia do reagowania na skutki zmiany klimatu oraz dostępu do finansowania działań związanych ze zmianą klimatu w krajach rozwijających się, aby nadać władzom lokalnym, lokalnym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i obrońcom środowiska większą rolę w przeciwdziałaniu skutkom zmiany klimatu i docieraniu do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;
28. podkreśla, że w strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu przyjętej 24 lutego 2021 r. wyrażono cel Komisji dotyczący zwiększenia zasobów i dalszej mobilizacji większego finansowania przeznaczanego na przystosowanie się do zmiany klimatu oraz że szczególną uwagę należy zwrócić na to, by zasoby finansowe trafiły do najbardziej narażonych społeczności w krajach rozwijających się;
29. podkreśla, że systemy wczesnego ostrzegania mają kluczowe znaczenie dla skutecznego przystosowania się do zmiany klimatu, lecz są dostępne zaledwie dla niecałej połowy członków WMO; popiera propozycję WMO, która ma zostać zatwierdzona na COP27, aby w ciągu najbliższych pięciu lat zapewnić wszystkim dostęp do systemów wczesnego ostrzegania; wyraża nadzieję, że ta inicjatywa dotycząca usług wczesnego ostrzegania zostanie szybko wdrożona, aby jak najszybciej uratować jak najwięcej żyć;
30. podkreśla, że zielona infrastruktura wnosi wkład w przystosowanie się do zmiany klimatu i zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi przez ochronę przyrody i ekosystemów, ochronę i odtwarzanie siedlisk przyrodniczych i gatunków, dobry stan ekologiczny, gospodarkę wodną oraz bezpieczeństwo żywnościowe; zauważa, że rozwój zielonej infrastruktury należy do najskuteczniejszych środków przystosowania się do zmiany klimatu, które można stosować w miastach, ponieważ łagodzi ona skutki zmiany klimatu i coraz częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak fale upałów, pożary lasów, ulewne deszcze, powódzie i susze, a także ekstremalne temperatury, oraz podnosi jakość życia, w tym zdrowia psychicznego i fizycznego, osób mieszkających na obszarach miejskich;
31. podkreśla niszczycielski wpływ pustynnienia na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę w perspektywie średnio- i długoterminowej, prowadzący do wyludnienia niektórych obszarów, oraz potrzebę przyjęcia wspólnego podejścia, aby odpowiednio zapobiegać temu zjawisku, przystosować się do niego i zmierzyć się z nim; przypomina w związku z tym, że gospodarka wodna ma kluczowe znaczenie dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, ale także dla bezpieczeństwa wodnego i żywnościowego, ochrony różnorodności biologicznej i wspierania zdrowych gleb; podkreśla w związku z tym, że niezbędne jest szybkie i pełne wdrożenie ramowej dyrektywy wodnej UE, aby osiągnąć jej cele i lepiej zarządzać zasobami wodnymi UE; podkreśla, że w gospodarce i społeczeństwie należy w pełni wdrożyć procedury ponownego wykorzystania wody i zasady efektywnej gospodarki wodnej oparte na obiegu zamkniętym, aby wykorzystać wartość wody i zapewnić bezpieczeństwo wodne

zarówno pod względem ilości, jak i jakości; podkreśla, że rozwiązania cyfrowe mogą przyczynić się do przystosowania się do zmiany klimatu poprzez poprawę zdolności przewidywania niedoboru wody, powodzi i zanieczyszczenia wody oraz wspiera wdrażanie tych narzędzi;

32. podkreśla, że zmiana klimatu i degradacja środowiska stanowią główne czynniki przyczyniające się do przesiedleń ludzi i zwielokrotniające zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i stabilności społeczno-politycznej; podkreśla, że niewystarczające zdolności do łagodzenia zmian klimatu i przystosowywania się do nich mogą prowadzić do konfliktów zbrojnych, niedoborów żywności, klęsk żywiołowych oraz przesiedleń spowodowanych warunkami klimatycznymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia uwagi na potrzeby osób dotkniętych wysiedleniami klimatycznymi i zagrożenia czyhające na te osoby, a także wzywa do wzmocnienia unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju i polityki humanitarnej oraz odnośnych instrumentów finansowych, aby wspomóc przystosowanie się do zmiany klimatu w krajach rozwijających się, budować odporność, jeszcze bardziej zmniejszyć ryzyko klęsk żywiołowych oraz reagować na sytuacje kryzysowe w czasach rosnących potrzeb;
33. zauważa, że według art. 8 porozumienia paryskiego (dotyczącego strat i szkód) strony powinny przyjąć oparte na współpracy podejście do strat i szkód związanych z negatywnymi skutkami zmiany klimatu; podkreśla w związku z tym znaczenie globalnych działań wspierających na obszarach szczególnie narażonych na skutki zmiany klimatu, takich jak obszary przybrzeżne i wyspy, a także tam, gdzie zdolności przystosowawcze są ograniczone; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pełniły rolę budowniczych mostów między krajami rozwiniętymi, rozwijającymi się i najsłabiej rozwiniętymi oraz dążyły do intensyfikacji prac koalicji o wysokim poziomie ambicji dotyczących zarówno finansowania w zakresie finansowania łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, jak i strat i szkód; twierdzi, że ma to zasadnicze znaczenie dla zapewnienia sprawiedliwości klimatycznej;
34. wyraża wdzięczność IPCC i bardzo docenia prace wykonane w związku z jego szóstym sprawozdaniem oceniającym; z zadowoleniem przyjmuje rzetelną ocenę strat i szkód przedstawioną w niedawnym sprawozdaniu II grupy roboczej IPCC i wskazuje, w jaki sposób straty i szkody uznaje się za obszar o coraz większym znaczeniu zarówno w międzynarodowej polityce klimatycznej, jak i w klimatologii; zachęca IPCC, aby wykorzystał te prace i sporządził specjalne sprawozdanie poświęcone w szczególności stratom i szkodom;
35. podkreśla, że instytucje międzynarodowe muszą usprawnić organizację, współpracę i zarządzanie kryzysowe, aby lepiej przygotować się na zmianę klimatu w skali lokalnej i globalnej, co będzie kolejnym krokiem w kierunku przystosowania się do zmiany klimatu na szczeblu instytucjonalnym;

Kryzys klimatyczny i kryzys różnorodności biologicznej

36. podkreśla znaczenie ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych i ekosystemów dla osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; przypomina ponadto, że różnorodność biologiczna odgrywa kluczową rolę w przeciwdziałaniu globalnemu ociepleniu i przystosowywaniu się do niego, a także w zwiększaniu poziomu odporności; uważa, że rozwiązania oparte na zasobach przyrody i podejścia ekosystemowe stanowią kluczowe

narzędzia, które pomagają łagodzić zmiany klimatu i przystosować się do niej, chronić i odbudowywać bioróżnorodność i lasy oraz zmniejszyć ryzyko klęsk żywiołowych; podkreśla, że jak najszybsza odbudowa zdegradowanych ekosystemów oraz skuteczna i sprawiedliwa ochrona 30–50 % siedlisk lądowych, słodkowodnych i oceanicznych Ziemi, przy jednoczesnej ochronie w wzmacnianiu praw człowieka i praw ludów tubylczych, mogą przynieść społeczeństwu korzyści wynikające ze zdolności przyrody do pochłaniania i składowania dwutlenku węgla; podkreśla, że konieczne jest przyspieszenie postępów na drodze do zrównoważonego rozwoju, ale aby tak się stało, niezbędne jest odpowiednie wsparcie finansowe i polityczne;

37. podkreśla, że lasy, różnorodność biologiczna i zrównoważone użytkowanie gruntów w sposób kluczowy i wzajemnie powiązany przyczyniają się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju na świecie; w związku z tym podkreśla, że należy pilnie powstrzymać i odwrócić proces wylesiania i degradacji gruntów i w ten sposób przyczynić się do redukcji rocznych emisji netto gazów cieplarnianych;
38. podkreśla, że rządy 141 państw, na których terytorium znajduje się ponad 3,6 mld hektarów lasów, zobowiązały się do zatrzymania i odwrócenia procesu wylesiania do 2030 r.;
39. podkreśla, że ścisła ochrona i odbudowa wysokoemisyjnych ekosystemów jest opcją, która przyniesie natychmiastowe skutki oraz szereg korzyści pod względem łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej; dostrzega kluczową rolę lasów w ochronie klimatu i różnorodności biologicznej; podkreśla, że lasy pomagają złagodzić negatywne skutki zmiany klimatu i przystosować się do nich;
40. podkreśla, że sektorowe strategie polityczne i polityka klimatyczna dla sektora użytkowania gruntów, w tym dla ważnych działań w obszarze produkcji podstawowej w rolnictwie i leśnictwie, powinny być odpowiednio zsynchronizowane z naturalnymi zdolnościami przystosowawczymi naturalnych i półnaturalnych ekosystemów oraz możliwie w jak największym stopniu poprawić zdolności przystosowawcze głównie krajobrazów kulturowych; podkreśla niedawny wyrok sądu w sprawie wniesionej przez leśników przeciwko administracji państwowej, która dotyczyła krajowej polityki leśnej skutecznie uniemożliwiającej im poprawę odporności zarządzanych lasów, w tym przez zniechęcanie do naturalnej regeneracji¹;
41. przypomina, że zgodnie z piątym sprawozdaniem oceniającym IPCC rodzime, lokalne i tradycyjne formy wiedzy są ważnym zasobem z punktu widzenia zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, ochrony różnorodności biologicznej i przystosowania się do zmiany klimatu; podkreśla potrzebę wzmocnienia praw społeczności lokalnych do ziemi i zasobów w celu łagodzenia zmiany klimatu, zgodnie z Deklaracją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej i konwencją MOP nr 169, a także potrzebę przestrzegania zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody;
42. podkreśla, że niezbędna jest ochrona ziemi i obrońców środowiska w kontekście biznesu przez zapewnienie skutecznej i solidnej ochrony prawnej środowiska, praw pracowniczych, prawa do ziemi, praw i źródeł utrzymania oraz kultur ludów

---

¹ <https://www.klimazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/04/Klimaticka%CC%81-z%CC%8Caloba.pdf>

tubylczych, w tym zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy UE dotyczące należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju oraz proponowane rozporządzenie w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów; wzywa strony do zadbania o to, aby zobowiązania poczynione podczas COP27 w odniesieniu do realizacji porozumienia paryskiego były dostosowane do istniejących międzynarodowych zobowiązań z zakresu praw człowieka i standardów mających zastosowanie do działalności gospodarczej;

43. przypomina, że zmiana klimatu stanowi jedną z głównych bezpośrednich przyczyn utraty różnorodności biologicznej i degradacji gruntów; podkreśla, że według prognoz niekorzystne skutki zmiany klimatu dla przyrody i różnorodności biologicznej, ekosystemów, oceanów, zdrowia i bezpieczeństwa żywnościowego nabiorą krytycznego znaczenia w nadchodzących dziesięcioleciach; podkreśla, że potrzebne są solidniejsze, wiążące i ambitniejsze ramy międzynarodowe, aby chronić różnorodność biologiczną na świecie, zatrzymać jej obecny spadek oraz przywrócić ją w jak największym stopniu; podkreśla w związku z tym znaczenie konferencji poświęconej różnorodności biologicznej, która odbędzie się w Montrealu (Kanada) w grudniu 2022 r.; wzywa IPCC i IPBES do zacieśniania współpracy i kontynuacji wspólnych działań, aby dostarczyć decydom politycznym najnowszych danych naukowych dotyczących kryzysu klimatycznego i kryzysu różnorodności biologicznej oraz informacji, jak sobie z nimi radzić; wzywa również strony UNFCCC do współpracy ze stronami Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej (UNCBD) i Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) w celu opracowania spójnych ram na rzecz neutralności klimatycznej i odporności, ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego rozwoju;
44. zachęca strony, aby zgodnie z paktem klimatycznym z Glasgow przyjęły zintegrowane podejście do uwzględnienia kwestii różnorodności biologicznej w polityce krajowej, regionalnej i lokalnej oraz decyzjach dotyczących planowania; w tym kontekście wzywa UNFCCC do współpracy z UNCBD i UNDP w celu opracowania spójnych ram na rzecz neutralności klimatycznej i odporności, ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje deklarację z Edynburga w sprawie globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, która stanowi przykład inkluzywnego podejścia obejmującego całą administrację rządową;
45. wzywa strony do kontynuowania prac w ramach dialogu na temat oceanów i zmiany klimatu, między innymi przez ustanowienie konkretnych celów ukierunkowanych na działania, zajęcie się najważniejszymi i najpilniejszymi kwestiami klimatyczno-oceanicznymi oraz zachęcanie poszczególnych krajów, zwłaszcza przybrzeżnych, do włączenia odnośnych zobowiązań do zaktualizowanych ustalonych na poziomie krajowym wkładów, krajowych planów adaptacji, strategii długoterminowych oraz informacji składanych w ramach globalnego przeglądu;

Zrównoważone finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu

46. podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie są głównym źródłem publicznego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu; podkreśla znaczenie finansowania skutecznych działań w dziedzinie klimatu, zwłaszcza że wiele krajów rozwijających się ma warunkowe wkłady ustalone na poziomie krajowym, których realizacja zależy od wystarczającego wsparcia finansowego; w związku z tym wyraża zadowolenie, że do

2025 r. zostanie ustalony nowy wspólny cel ilościowy dotyczący finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, który powinien znacznie wykraczać poza roczny cel zakładający kwotę 100 mld USD do 2020 r. oraz uwzględniać potrzeby i priorytety krajów rozwijających się pod względem dodatkowego i odpowiedniego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu; jest zdania, że w ramach tego nowego, ilościowego celu dotyczącego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu należy zbadać samodzielne cele w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do niej oraz strat i szkód; podkreśla, że przyszłe cele dotyczące finansowania działań w związku ze zmianą klimatu powinny przy określaniu wkładu UE uwzględniać potrzeby krajów rozwijających się, a także zasadę sprawiedliwości zgodnie z porozumieniem paryskim; podkreśla w związku z tym, że należy nadać wyraźny priorytet finansowaniu w formie dotacji, aby finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu nie przyczyniało się do nieproporcjonalnych poziomów zadłużenia w krajach rozwijających się; ponawia swój apel o stworzenie specjalnego mechanizmu finansowania publicznego UE, który zapewni dodatkowe, odpowiednie wsparcie umożliwiające osiągnięcie międzynarodowych celów w zakresie finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w części odpowiadającej UE; przypomina również swoje stanowisko z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂(CBAM)¹, zgodnie z którym Unia powinna finansować starania krajów najslabiej rozwiniętych o obniżenie emisyjności ich przemysłu produkcyjnego, przeznaczając na to rocznie kwotę odpowiadającą co najmniej poziomowi przychodów ze sprzedaży certyfikatów CBAM;

47. podkreśla, że istotne znaczenie ma realizacja globalnego celu dotyczącego działań przystosowawczych, a także uruchomienie nowych znacznych środków finansowych na działania przystosowawcze w krajach rozwijających się; zauważa z zaniepokojeniem, że koszty i potrzeby związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu rosną i że są one od pięciu do dziesięciu razy większe niż obecne międzynarodowe przepływy środków publicznych na działania przystosowawcze, co prowadzi do powiększania się luki w finansowaniu przystosowania się do zmiany klimatu; dostrzega nieodłączne trudności związane z przeznaczeniem finansowania ze środków prywatnych na działania służące przystosowaniu się do zmiany klimatu; podkreśla, że obecne globalne przepływy finansowe są niewystarczające do wdrożenia niezbędnych działań przystosowawczych, zwłaszcza w krajach rozwijających się, między innymi ze względu na fakt, że znaczna część finansowania przystosowania się do zmiany klimatu ma postać pożyczek; zauważa, że 50 % całkowitej kwoty unijnego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w 2020 r. miało formę dotacji, oraz wzywa UE i wszystkie państwa członkowskie do zwiększenia finansowania opartego na dotacjach, zwłaszcza w obszarze przystosowania się do zmiany klimatu i w szczególności dla krajów najslabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby zobowiązały się do znacznego zwiększenia zapewnianych przez siebie środków finansowych na działania przystosowawcze oraz aby przedstawiły podczas COP27 jasny plan działań zmierzających do osiągnięcia uzgodnionego w pakiecie klimatycznym z Glasgow celu zakładającego podwojenie do 2025 r. w stosunku do 2019 r. środków finansowych przekazywanych na przystosowanie się do zmiany klimatu;
48. uważa, że należy poczynić postępy w kwestii finansowania, aby rozwiązać problem strat i szkód; wzywa strony do uzgodnienia nowych, odpowiednich i dodatkowych

---

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0248.

źródeł finansowania publicznego, które nadadzą jednoznaczny priorytet dotacjom w celu przeciwdziałania stratom i szkodom związanym z niekorzystnymi skutkami zmiany klimatu; odnotowuje, że finansowanie działań dotyczących strat i szkód ze środków prywatnych wiąże się z nieodłącznymi trudnościami; wzywa UE do konstruktywnych działań przed COP27, w tym do przeanalizowania możliwości stworzenia odnośnego instrumentu, z uwzględnieniem istniejących rozwiązań instytucjonalnych zawartych w propozycjach krajów rozwijających się dotyczących ustanowienia instrumentu finansowania strat i szkód podczas COP27; apeluje, aby kwestia strat i szkód była stałym punktem porządku obrad przyszłych konferencji stron, tak by istniała wyraźna przestrzeń negocjacyjna umożliwiająca monitorowanie i postępy w tej kwestii, i wzywa do zapewnienia pełnej operacyjności sieci z Santiago w celu skutecznego uruchomienia pomocy technicznej i należytego zaradzenia stratom i szkodom;

49. przypomina, że przepływy finansowe wszystkich stron – na szczeblu publicznym i prywatnym, krajowym i międzynarodowym – muszą być zgodne z dążeniem do osiągnięcia celu 1,5 °C zapisanego w porozumieniu paryskim; ponownie podkreśla potrzebę pilnego zaprzestania dopłat do paliw kopalnych i innych szkodliwych dla środowiska dopłat w UE i na całym świecie; podkreśla zawarte w pakcie klimatycznym z Glasgow zobowiązanie do przyspieszenia wysiłków na rzecz stopniowego zaprzestania stosowania węgla o nieobniżonej emisji w produkcji energii i nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych; jest zaniepokojony brakiem definicji „nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych”, podkreślając, że poważnie osłabia to wiarygodność takich zobowiązań; zauważa, że dotacje do paliw kopalnych w UE nadal wynoszą około 55–58 mld EUR rocznie; przypomina Komisji i państwom członkowskim o przewidzianym w ósmym programie działań w zakresie środowiska obowiązku wyznaczenia terminu wycofania dopłat do paliw kopalnych, zgodnie z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C, oraz o obowiązku opracowania wiążących unijnych ram monitorowania postępów państw członkowskich w wycofywaniu tych dopłat i składania sprawozdań na ten temat w oparciu o uzgodnioną metodykę; wzywa Komisję i wszystkie państwa członkowskie, aby wdrożyły konkretne strategie polityczne, harmonogramy i środki, które pozwolą wycofać wszystkie bezpośrednie i pośrednie dopłaty do paliw kopalnych jak najszybciej, a najpóźniej do 2025 r.; zachęca pozostałe strony do podjęcia podobnych kroków i do przygotowania traktatu o nierozprzestrzenianiu paliw kopalnych; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie G-7 do zaprzestania finansowania rozwoju paliw kopalnych za granicą do końca 2022 r., podkreślając jednocześnie, że zobowiązanie to powinno mieć również zastosowanie na szczeblu krajowym; podkreśla potrzebę dopilnowania, by unijne ramy ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych nie zachęcały do zanieczyszczeń przemysłowych; podkreśla rolę funduszu innowacyjnego;
50. uważa za niezbędne, aby najważniejsze międzynarodowe instytucje finansowe szybko przyjęły i rozwijały rozwiązania w dziedzinie zielonego finansowania służące skutecznej dekarbonizacji gospodarki światowej; przypomina o roli Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) jako banku klimatycznego UE oraz o przyjętym niedawno planie działania banku klimatycznego i zaktualizowanej polityce kredytowania energetyki, a także o dodatkowych działaniach Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) na rzecz zainicjowania inwestycji klimatycznych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Bank Centralny zobowiązał się do włączenia problematyki zmiany klimatu do ram swojej polityki pieniężnej; wzywa wielostronne banki rozwoju, w tym EBI, oraz instytucje finansowania rozwoju, które zwykle udzielają wsparcia finansowego w formie instrumentów dłużnych, aby

wdrożyły zasady odpowiedzialnego zaciągania i udzielania pożyczek oraz dostosowały swoje portfele do porozumienia paryskiego, a także aby zgromadziły i wykorzystywały wysokiej jakości dane dotyczące zagrożeń klimatycznych, podatności i wpływu jako kierunek odniesienia dla dokonywanych inwestycji z myślą o osiągnięciu inwestycji dostosowanych do celu 1,5 °C; dostrzega znaczenie utworzenia sojuszu finansowego z Glasgow na rzecz zerowych emisji netto oraz jego zobowiązania do wspierania wschodzących gospodarek w przechodzeniu na model o zerowym poziomie emisji netto; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje porozumienie UE w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju, które ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wsparcia finansowego;

51. popiera prace koalicji ministrów finansów na rzecz działań w dziedzinie klimatu oraz zachęca wszystkie rządy do przyjęcia zobowiązań koalicji dotyczących dostosowania wszystkich obszarów polityki i praktyk będących w gestii ministrów finansów do celów porozumienia paryskiego, a także do przyjęcia skutecznego systemu ustalania opłat za emisję dwutlenku węgla, przewidzianego w zasadach helsińskich;
52. z zadowoleniem przyjmuje działania Międzynarodowej Rady ds. Standaryzacji w obszarze Zrównoważonego Rozwoju na rzecz opracowania globalnego scenariusza podstawowego ujawnianych informacji o zrównoważonym rozwoju dla rynków kapitałowych w celu przeznaczenia większych środków finansowych na czyste technologie i inwestycje klimatyczne;

Działania we wszystkich sektorach

53. przypomina, że Europejskie prawo o klimacie obejmuje zobowiązanie do ułatwienia dialogu i tworzenia partnerstw w poszczególnych sektorach poprzez zbliżenie do siebie kluczowych zainteresowanych stron w sposób pluralistyczny i reprezentatywny, tak by zachęcić same sektory do opracowania orientacyjnych planów działania i zaplanowania ich transformacji w kierunku osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r. podkreśla, że takie plany działania mogłyby wnieść cenny wkład we wspieranie sektorów w planowaniu inwestycji niezbędnych do przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, a także mogłyby przyczynić się do większego zaangażowania sektorów w poszukiwanie rozwiązań neutralnych dla klimatu.
54. wzywa wszystkie strony do pilnych działań ograniczających emisje metanu; z zadowoleniem przyjmuje globalne zobowiązanie dotyczące metanu, pod którym na COP26 podpisały się UE, USA i szereg innych krajów i którego celem jest ograniczenie do 2030 r. wszystkich emisji metanu spowodowanych działalnością człowieka o 30 % w porównaniu z poziomami z 2020 r., co jest pierwszym krokiem do ograniczenia tych emisji do 45 %, jak zaleca UNEP¹; wzywa wszystkich sygnatariuszy do ograniczenia emisji metanu na swoich terytoriach o co najmniej 30 % do 2030 r. oraz do przyjęcia krajowych środków służących osiągnięciu tego celu; zauważa, że około 60 % emisji metanu na świecie pochodzi z takich źródeł jak rolnictwo, wysypiska śmieci i oczyszczalnie ścieków, a także produkcja oraz transport rurociągowy paliw kopalnych; przypomina, że metan jest silnym gazem cieplarnianym, którego oddziaływanie na klimat jest 28 razy mocniejsze niż CO₂ w horyzoncie czasowym 100 lat oraz 80 razy mocniejsze w horyzoncie czasowym 20 lat; w tym kontekście podkreśla, że intensyfikacja działań na rzecz ograniczenia emisji metanu stanowi jeden z najbardziej

---

¹ Globalna ocena emisji metanu UNEP z 2021 r.

opłacalnych sposobów ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w krótkim terminie; zauważa, że dostępnych jest już wiele opłacalnych technologii i praktyk ograniczania emisji metanu, które wiążą się z niskimi lub ujemnymi kosztami; odnotowuje, że źródłem emisji metanu w rolnictwie jest przede wszystkim rosnące погоłowie zwierząt gospodarskich, oraz że emisje z chowu zwierząt pochodzące z gospodarowania obornikiem i fermentacji jelitowej odpowiadają za około 32 % antropogenicznych emisji metanu; odnotowuje w tym kontekście wnioski dotyczące ograniczenia emisji metanu w sektorze energetycznym, przedstawiony przez Komisję w grudniu 2021 r.; wzywa do przyjęcia dodatkowych wiążących środków ustawodawczych w celu rozwiązania problemu emisji w innych sektorach emisyjnych, do przyjęcia w Unii wiążących celów w zakresie redukcji emisji metanu, a także do włączenia metanu do wykazu zanieczyszczeń podlegających regulacji w dyrektywie w sprawie redukcji krajowych emisji; ponawia swój apel o zajęcie się obsadą inwentarza żywego w UE, aby zapewnić ambitne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w tym sektorze; przypomina swoje stanowisko, że konieczna jest zmiana wzorców konsumpcji w kierunku bardziej zdrowej żywności, diety i stylu życia, w tym większego spożycia roślin i produktów roślinnych wytwarzanych regionalnie w sposób zrównoważony, oraz że należy zająć się problemem nadmiernego spożycia mięsa i produktów wysoko przetworzonych;

55. uważa, że zrównoważone modele produkcji rolnej wymagają ustalenia globalnych standardów z zastosowaniem przekrojowego, multidyscyplinarnego podejścia „Jedno zdrowie”¹, aby zapewnić przejście na zrównoważone systemy żywnościowe i realizację zobowiązań podjętych w ramach porozumienia paryskiego i paktu klimatycznego z Glasgow;
56. uznaje, że zmiana klimatu przyczyni się do zwiększenia odporności na antybiotyki, i związku z tym wzywa strony do przyjęcia globalnego porozumienia na rzecz ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych i przeciwdziałania ryzyku odporności;
57. podkreśla, że sektor transportu jest jedynym sektorem, w którym emisje na szczeblu UE wzrosły od 1990 r. w wartościach bezwzględnych, oraz że jest to niezgodne z celami klimatycznymi UE, które wymagają większego i szybszego ograniczenia emisji we wszystkich sektorach, w tym w sektorze lotniczym i morskim; uważa, że aby zapewnić spójność wkładów ustalonych na poziomie krajowym z ogólnogospodarczymi zobowiązaniami wymaganymi na mocy porozumienia paryskiego, należy zdecydowanie zachęcać strony do uwzględniania emisji pochodzących z międzynarodowej żeglugi i lotnictwa w ustalonych na poziomie krajowym wkładach oraz do uzgodnienia i wdrożenia na szczeblu międzynarodowym, regionalnym i krajowym środków ograniczających emisje pochodzące z tych sektorów, w tym również wpływ transportu lotniczego niezwiązany z emisją CO₂; przypomina ponadto, że według MAE wszystkie nowe samochody osobowe wprowadzane na rynek światowy od 2035 r. muszą być bezemisyjne, aby do 2050 r. zmniejszyć emisje netto do zera;
58. zwraca uwagę na włączenie emisji morskich i lotniczych do systemu handlu uprawnieniami do emisji UE (ETS), co mogłoby także stanowić wzór dla innych krajów i wspomóc osiągnięcie bardziej ambitnych celów na szczeblu międzynarodowym, w tym w Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) oraz Organizacji

---

¹ https://www.who.int/health-topics/one-health#tab=tab_1

Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO); wyraża zaniepokojenie powolnym tempem postępów IMO i ICAO w przeciwdziałaniu emisjom z międzynarodowej żeglugi i lotnictwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dołożenia wszelkich starań w celu wzmocnienia systemu kompensacji i redukcji emisji dwutlenku węgla dla lotnictwa międzynarodowego (CORSIA) przy jednoczesnym zachowaniu autonomii legislacyjnej UE przy wdrażaniu dyrektywy ETS; z zadowoleniem przyjmuje trwające prace IMO na rzecz aktualizacji jej strategii w zakresie gazów cieplarnianych i docelowego poziomu redukcji emisji oraz przyjęcia konkretnych działań; wzywa jednak IMO do szybkiego poczynienia postępów w przyjęciu krótko- i średnioterminowych celów i środków dostosowanych do celów porozumienia paryskiego;

59. zwraca uwagę, jak ogromny wpływ na klimat ma korzystanie z prywatnych samolotów odrzutowych – jeden prywatny odrzutowiec może emitować dwie tony metryczne CO₂ w ciągu zaledwie jednej godziny¹; podkreśla, że liderzy powinni dawać przykład, i w związku z tym wyraża ubolewanie, że niektórzy światowi przywódcy i delegaci przylecieli na COP26 prywatnymi samolotami; nalega na wszystkich uczestników COP27, aby wybierali najmniej zanieczyszczające środki transportu, żeby dotrzeć do docelowego miejsca podróży; zauważa z niepokojem, że według szacunków skala korzystania z prywatnych samolotów odrzutowych w Europie wzrosła o 30 % w porównaniu z poziomem sprzed pandemii², i w związku z tym wzywa państwa członkowskie, aby niezwłocznie podjęły działania, które ograniczą korzystanie z prywatnych samolotów odrzutowych na ich terytorium;
60. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie sojuszu na rzecz odejścia od ropy naftowej i gazu (Beyond Oil and Gas Alliance, BOGA) podczas COP26 i podkreśla jego bezwzględny cel, jakim jest ograniczenie dostaw paliw kopalnych i ustalenie terminu zakończenia wydobywania ropy naftowej i gazu; przypomina, że paliwa kopalne w największym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu i odpowiadają za ponad 75 % wszystkich gazów cieplarnianych oraz że obecne plany doprowadziłyby do tego, że produkowano by około 240 % więcej węgla, 57 % więcej ropy naftowej i 71 % więcej gazu niż byłoby to zgodne z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C; popiera sprawiedliwą społecznie i równą światową transformację w celu dostosowania wydobywania ropy naftowej i gazu do celów porozumienia paryskiego; wzywa wszystkie państwa członkowskie i inne strony porozumienia paryskiego do przyłączenia się do tej inicjatywy;
61. wyraża zaniepokojenie, że inwestorzy w paliwa kopalne, w kontekście umów inwestycyjnych, skarżą rządy przed trybunałami inwestycyjnymi za realizację polityki klimatycznej, stopniowe wycofywanie paliw kopalnych lub sprawiedliwą transformację; apeluje o spójność dwustronnych i wielostronnych umów inwestycyjnych i uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym celów klimatycznych poprzez wyłączenie ochrony inwestycji w paliwa kopalne;
62. przypomina, że zgodnie z szóstym sprawozdaniem oceniającym IPCC rozwiązania służące łagodzeniu zmiany klimatu, których koszt wynosi 100 USD za tonę CO₂ lub mniej, mogłyby do 2030 r. ograniczyć globalne emisje gazów cieplarnianych o co najmniej połowę poziomu z 2019 r.; podkreśla w związku z tym, że wprowadzenie

---

¹ Transport & Environment, Private jets: can the super rich supercharge zero emission aviation?, kwiecień 2021.

² Idem.

skutecznej opłaty emisyjnej – jako elementu szerszej kombinacji różnych dziedzin polityki – może przyczynić się do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i stymulowania innowacji w dziedzinie czystych technologii; zachęca UE, aby objęła wiodącą rolę w propagowaniu opłat emisyjnych w połączeniu ze skutecznym i sprzyjającym włączeniu społecznemu wykorzystaniem dochodów, co będzie sprzyjać szybszej i sprawiedliwszej transformacji; ponadto zachęca UE, aby zbadała powiązania i inne formy współpracy z istniejącymi obecnie systemami ustalania opłat emisyjnych w państwach i regionach trzecich, aby przyspieszyła opłacalne i sprawiedliwe pod względem społecznym zmniejszanie emisji na świecie i jednocześnie ograniczała ryzyko ucieczki emisji, a wszystko to powinno przyczynić się do stworzenia równych warunków działania na świecie; wzywa Komisję, aby wprowadziła gwarancje, że wszelkie powiązania z EU ETS będą nadal wносить dodatkowy i trwały wkład w łagodzenie skutków i nie podważą wewnętrznych zobowiązań Unii dotyczących emisji gazów cieplarnianych;

63. wzywa Komisję do podjęcia współpracy z innymi głównymi emitentami CO₂, tak aby powstał międzynarodowy klub klimatyczny otwarty dla wszystkich krajów, które zobowiązały się przodować pod względem ambicji klimatycznych i skutecznego ustalania opłat emisyjnych i mają wspólne cele dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych i osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.;

Zmiana klimatu i aspekt płci

64. ostrzega, że zmiana klimatu wpływa na ludzi w różny sposób w zależności od takich czynników jak: płeć, wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne i ubóstwo; uważa, że transformacja w zrównoważone społeczeństwo musi odbyć się w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu, sprawiedliwy i równy oraz że równość płci ma kluczowe znaczenie dla tej transformacji; w związku z tym wyraża zadowolenie, że na COP26 przyjęto – zalecaną przez pomocniczy organ do spraw wdrażania – decyzję w sprawie problematyki płci i zmiany klimatu, aby lepiej uwzględniać aspekt płci w ustalonych na poziomie krajowym wkładach, oraz że finansowanie działań związanych z klimatem powinno być ukierunkowane na aspekt płci; ubolewa jednak, że około połowa stron nie wyznaczyła jeszcze krajowych punktów kontaktowych ds. problematyki płci i zmiany klimatu na potrzeby negocjacji klimatycznych, działań związanych z klimatem i ich monitorowania ani nie udzieliła tym punktom wsparcia;
65. zwraca uwagę na udoskonalony program prac z Limy w dziedzinie równości płci, przyjęty na podstawie UNFCCC, oraz przewidziany w nim plan działania w sprawie równości płci, w którym uznano potrzebę stałego promowania i rozwoju równości płci jako przekrojowego priorytetu w dziedzinie zmiany klimatu; ponownie wzywa Komisję, aby opracowała konkretny plan działania w celu realizacji zobowiązań wynikających z nowego planu działania w sprawie równości płci oraz aby utworzyła stały, dysponujący wystarczającymi środkami budżetowymi unijny punkt kontaktowy ds. problematyki płci i zmiany klimatu, który będzie wdrażał i monitorował ukierunkowane na aspekt płci działania związane z klimatem w UE i na świecie¹; wzywa UE, aby uwzględniała aspekt płci we wszystkich procesach kształtowania polityki klimatycznej i środowiskowej; ponawia apel do UE i jej państw członkowskich, aby zapewniły sprawiedliwe pod względem płci krajowe plany działania w dziedzinie

---

¹ Rezolucja z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci (Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 208).

klimatu oraz znaczący udział wszystkich płci w ich opracowywaniu i wdrażaniu, a także aby zwiększyły rolę kobiet i organizacji kobiecych w zarządzaniu i procesach decyzyjnych oraz ich dostęp do finansowania i do programów, które wspierają rolę kobiet w zarządzaniu klimatem;

66. podkreśla, że zgodnie z porozumieniem paryskim od krajów rozwijających się oczekuje się sprawozdań określających, w jakim zakresie finansowanie jest ukierunkowane na aspekt płci i czy przy udzielaniu środków finansowych uwzględnia się aspekt płci; wyraża zaniepokojenie, że określanie znaczników płci w projektach jest nadal wyraźnie niewystarczające, i wzywa UE, aby wzmogła wysiłki w tym zakresie; zaleca stosowanie analiz dotyczących płci, aby określić różne potrzeby i interesy w społeczeństwie, a także różne poziomy dostępu do mechanizmów finansowania w społeczeństwach; ponownie wzywa Komisję, aby opracowała konkretny plan działania w celu realizacji zobowiązań wynikających z nowego planu działania w sprawie równości płci uzgodnionego na COP25 oraz przeznaczyła na ten plan wystarczające środki budżetowe, które pozwolą wdrażać i monitorować ukierunkowane na aspekt płci działania związane z klimatem w UE i na świecie; jest zdania, że mogłoby to stanowić wzór dla innych stron do przyjęcia podobnych środków;

Przemysł, MŚP i konkurencyjność

67. uważa COP27 za bardzo ważny krok od czasu podpisania porozumienia paryskiego w 2015 r., ponieważ Unia zapoczątkowała pakiet „Gotowi na 55”, pakiet REPowerEU i inne środki, aby nie tylko ograniczyć emisje gazów cieplarnianych i osiągnąć neutralność klimatyczną najpóźniej do 2050 r., ale również przekształcić swój system energetyczny; uważa, że dobrobyt gospodarczy, spójność społeczna, tworzenie miejsc pracy, zrównoważony rozwój przemysłowy i polityka klimatyczna powinny wzajemnie się wzmocniać; podkreśla, że przeciwdziałanie zmianie klimatu powinno mieć na celu ograniczenie ubóstwa energetycznego, zwiększenie odporności i konkurencyjności oraz stworzenie możliwości dla unijnego przemysłu i MŚP i że będzie można wykorzystać te szanse, jeżeli prawodawcy zobowiążą się do terminowej, dostosowanej do potrzeb, solidarnej i odpowiedniej reakcji politycznej; uważa, że sprawą najwyższej wagi jest to, by Unia uzyskała przewagę pioniera i dawała przykład, a jednocześnie należy chronić rynek wewnętrzny przed nieuczciwą konkurencją ze strony państw trzecich i zapewnić równe warunki działania dla europejskiego przemysłu na całym świecie;
68. podkreśla, że Unia powinna dołożyć wszelkich starań, aby utrzymać wiodącą pozycję oraz globalną konkurencyjność swojego przemysłu i MŚP podczas przechodzenia na gospodarkę o zerowej emisji gazów cieplarnianych netto; zaznacza, że należy wykorzystać dostępne i innowacyjne narzędzia polityczne, aby utrzymać i rozszerzyć obszary, w których UE odgrywa wiodącą rolę; podkreśla, że trzeba szybko jeszcze bardziej obniżyć emisje w przemyśle europejskim oraz kontynuować unijne wsparcie dla tego przedsięwzięcia, w szczególności proporcjonalnych rozwiązań do przyjęcia przez MŚP; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy podjęte na rzecz strategicznych łańcuchów wartości; dostrzega pozytywne skutki dla przemysłu europejskiego, w tym dla MŚP, wynikające z wczesnego przyjęcia strategii przeciwdziałania zmianie klimatu, a także z tego, że Unia daje przykład, jak osiągnąć neutralność klimatyczną, co toruje drogę mniej zaawansowanym lub mniej ambitnym krajom i może zapewnić bardzo korzystną przewagę konkurencyjną unijnego przemysłu i przedsiębiorstw UE; podkreśla, że trzeba przygotować wykonalne umowy wielostronne i dwustronne między UE a jej partnerami, aby rozpowszechnić unijne normy środowiskowe i zapewnić

równe szanse w obszarze handlu i inwestycji; podkreśla, że należy zapobiegać przenoszeniu produkcji i inwestycji przemysłu europejskiego i MŚP ze względu na mniej ambitne działania na rzecz klimatu poza Unią, i tym samym zachęca partnerów międzynarodowych do ujednolicenia wysiłków w walce ze zmianą klimatu; uważa z drugiej strony, że produkcja i inwestycje w Europie wzmocniłyby przemysłowy łańcuch wartości i strategiczną autonomię UE w niestabilnej sytuacji globalnej;

69. uznaje zasadniczą rolę MŚP, w szczególności mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw typu start-up, które stymulują zatrudnienie i wzrost gospodarczy oraz je tworzą, a także przewodzą transformacji cyfrowej i ekologicznej; przypomina, że MŚP stanowią istotny element europejskiej tkanki gospodarczej i społecznej oraz że prawodawcy muszą je wspierać w procesie transformacji i tworzyć dla nich zachęty, w szczególności zapewnić dostęp do finansowania zrównoważonych technologii, usług i procesów oraz uprościć procedury administracyjne; wyraża zaniepokojenie, że możliwości i słabe punkty MŚP nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane we wszystkich strategiach politycznych UE dotyczących jednolitego rynku, w tym w działaniach promujących cyfryzację i transformację ekologiczną;
70. z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe zaangażowanie, wysiłki i postępy europejskich obywateli, społeczności, gmin, miast, regionów, przemysłu i instytucji w realizacji zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego;
71. wyraża zadowolenie, że kilku partnerów handlowych UE wprowadziło system handlu uprawnieniami do emisji lub inne mechanizmy ustalania opłat emisyjnych, i zachęca Komisję, aby nadal promowała tę i podobne polityki w skali globalnej; oczekuje szybkiego porozumienia z Radą w sprawie wniosku dotyczącego sprawiedliwego społecznie unijnego mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, który obejmuje skuteczny mechanizm zapobiegania ucieczce emisji i doprowadzi do wprowadzenia globalnej ceny emisji, co przyczyni się do ograniczenia globalnych emisji dwutlenku węgla i do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego;
72. uważa, że przejście na zrównoważoną gospodarkę musi iść w parze z utrzymaniem konkurencyjności Europy i tworzeniem miejsc pracy, gdyż dla powodzenia Europejskiego Zielonego Ładu kluczowe jest to, by podczas dostosowywania się do nowego otoczenia regulacyjnego jednolity rynek pozostał opłacalny;
73. podkreśla, że trzeba promować konkurencyjne rynki towarów i metali rzadkich, które mają zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej, ponieważ światowe zasoby surowców należą do bardzo niewielu krajów; podkreśla, że stała zależność od kilku dostawców będzie neutralizować niektóre obecne środki z zakresu polityki, takie jak plan REPowerEU, i poświęcenie obywateli Unii;
74. podkreśla, że za pomocą programów kwalifikacji należy przekwalifikowywać pracowników, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na siłę roboczą w dziedzinie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii i ekologicznych technologii; wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby podjęły kroki, które pozwolą obecnym i przyszłym pracownikom w Europie nabywać wszelkie umiejętności niezbędne do sprostania transformacji ekologicznej, jej wdrażania i innowacji;

Polityka energetyczna

75. z zadowoleniem przyjmuje wszystkie inicjatywy mające zmniejszyć zależność UE od paliw kopalnych, w tym zmniejszyć, a ostatecznie wyeliminować zależność od wszystkich rosyjskich paliw kopalnych i powiązanych produktów, ponieważ Rosja wykorzystuje swoje zasoby naturalne jako broń, a także ze względu na rosyjską inwazję na Ukrainę; w związku z tym wzywa Komisję i Radę, aby opracowały plan inwestycji w środki na rzecz efektywności energetycznej i odnawialne źródła energii w celu zwiększenia autonomii energetycznej; przypomina, że według szacunków Komisji potrzeba 300 mld EUR, aby stopniowo wyeliminować do 2030 r. naszą zależność energetyczną od Rosji; odnotowuje bieżącą współpracę UE z partnerami międzynarodowymi z myślą o dywersyfikacji dostaw energii; zauważa, że według prognozy zawartej w analizie Komisji na poparcie REPowerEU niektóre zdolności oparte na paliwach kopalnych mogą być niestety wykorzystywane dłużej niż początkowo oczekiwano ze względu na nowe okoliczności;
76. zwraca uwagę na przegląd przepisów energetycznych objętych pakietem „Gotowi na 55”, aby dostosować je do zwiększonego celu Unii, jakim jest ograniczenie emisji o co najmniej 55 % do 2030 r., żeby najpóźniej do 2050 r. osiągnąć neutralność klimatyczną; apeluje jednak, aby kontynuować prace nad wyznaczeniem ambitniejszych celów, np. w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że Unia powinna nadal dawać przykład;
77. podkreśla kluczową rolę efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych w przechodzeniu na gospodarkę neutralną dla klimatu; przypomina, że najbardziej zieloną energią jest energia, której nie zużywamy, i przypomina zwłaszcza o roli, jaką narzędzia efektywności energetycznej mogą odegrać w promowaniu takiego podejścia; dostrzega postępy w rozwoju odnawialnych źródeł energii; jednocześnie postuluje dalszy rozwój działań w zakresie efektywności energetycznej, takich jak integracja sektorowa i ponowne wykorzystanie nadmiaru ciepła; zwraca uwagę, że w 2018 r. na ogrzewanie przypadało 50 % światowego zużycia energii¹ oraz że zgodnie z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” można je ponownie wykorzystać i ponownie wprowadzić do sieci jako zrównoważone źródło ogrzewania, co przyniosłoby korzyści wszystkim krajom, ponieważ we wszystkich krajach powstaje nadmiar ciepła; uznaje jednak, że należy dostosować cele w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej, aby osiągnąć neutralność klimatyczną najpóźniej do 2050 r. i zachować zgodność z porozumieniem paryskim, a także z celami REPowerEU, dzięki wykorzystaniu możliwości, jakie daje obecny spadek kosztów energii ze źródeł odnawialnych i technologii magazynowania; uznaje, że ambitniejszy unijny cel w zakresie efektywności energetycznej do roku 2030 powinien wpisywać się w rozwój i upowszechnianie elektryfikacji, wodoru, e-paliw i innych czystych technologii niezbędnych do transformacji ekologicznej;
78. przypomina, że trzeba masowo zwiększyć skalę wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i przyspieszyć odnośne procedury, z uwzględnieniem prawodawstwa UE w zakresie ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej, oraz zaangażować wszystkie odpowiednie zainteresowane strony w proces mapowania i planowania;
79. przypomina, że Unia zobowiązała się przestrzegać zasady „efektywność energetyczna

---

¹ MAE, „Market analysis and forecast from 2019 to 2024” [Analiza rynku i prognoza od 2019 r. do 2024 r.], <https://www.iea.org/reports/renewables-2019/power>

przede wszystkim”, która uwzględnia oszczędność kosztową, efektywność systemu, zdolność magazynowania, elastyczność popytu i bezpieczeństwo dostaw; podkreśla, że ważne jest, aby uwzględniać i stosować tę zasadę we wszystkich odpowiednich przepisach i inicjatywach oraz we wszystkich sektorach, w stosownych przypadkach; zwraca uwagę na niewykorzystany potencjał efektywności energetycznej w takich sektorach jak: przemysł¹, technologie informacyjne, transport i budownictwo, w tym ogrzewanie i chłodzenie; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę „Fala renowacji” oraz powiązane, konkretne środki regulacyjne, finansowe i wspomagające w pakiecie „Gotowi na 55”, których celem jest co najmniej podwojenie rocznego wskaźnika renowacji energetycznej budynków do 2030 r., wspieranie gruntownych renowacji i ułatwianie elektromobilności, aby złagodzić ubóstwo energetyczne; przypomina o kluczowej roli, jaką MŚP w sektorze budownictwa i renowacji będą odgrywać w całej fali renowacji, która pozwoli zmniejszyć wpływ budynków na energię i klimat;

80. z zadowoleniem przyjmuje strategię REPowerEU i wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, aby przeanalizowały 10-punktowy plan MAE, który – o ile zostanie prawidłowo wdrożony – może zmniejszyć import gazu z Rosji o znacznie ponad połowę, a tym samym zmniejszyć zależność Unii od rosyjskiego gazu ziemnego;
81. podkreśla, że należy jak najszybciej zrezygnować ze wszystkich paliw kopalnych; zauważa, że cel ten trzeba osiągnąć przy jednoczesnej maksymalizacji jego pozytywnego wpływu na bezpieczeństwo energetyczne Unii, konkurencyjność przemysłową i dobrobyt obywateli; wzywa państwa grupy G-7, by dawały przykład, jeśli chodzi o transformację energetyczną, i wstrzymały wszelkie nowe inwestycje w wydobywaniu paliw kopalnych; wyraża zadowolenie, że państwa grupy G-7 zobowiązały się obniżyć emisyjność ich sektorów energetycznych do 2035 r. oraz zaprzestać finansowania większości zagranicznych projektów dotyczących paliw kopalnych do końca bieżącego roku; podkreśla znaczenie współpracy międzynarodowej zmierzającej do rezygnacji z paliw kopalnych, np. BOGA i Powering Past Coal Alliance;
82. ubolewa, że dotacje na energię z paliw kopalnych w Unii utrzymują się na stałym poziomie od 2008 r. i wynoszą łącznie około 55–58 mld EUR rocznie, co odpowiada około jednej trzeciej wszystkich dotacji w energetyce w Unii, oraz że obecnie 15 państw członkowskich dofinansowuje paliwa kopalne w większym stopniu niż energię ze źródeł odnawialnych; jest zdania, że dotacje do paliw kopalnych podważają cele Europejskiego Zielonego Ładu i zobowiązania wynikające z porozumienia paryskiego; podkreśla, że decydujące znaczenie mają spójniejsze sygnały cenowe w sektorach energetycznych i w państwach członkowskich oraz unikanie internalizacji kosztów zewnętrznych; odnotowuje, że niektóre państwa członkowskie przyjęły niedawno środki, które mają chronić konsumentów przed bezpośrednim wpływem rosnących cen energii, w szczególności na gospodarstwa domowe, i podkreśla, że takie praktyki muszą pozostać wyjątkowe i tymczasowe; wzywa państwa członkowskie i pozostałe strony COP26, aby priorytetowo traktowały inwestycje w ekologiczną energię i infrastrukturę oraz stopniowo wycofywały bezpośrednie i pośrednie dotacje do paliw kopalnych;
83. uważa, że aby Unia mogła osiągnąć neutralność klimatyczną, jej system energetyczny powinien być zintegrowany i oparty na systemie kaskadowym, zaczynającym się od

---

¹ Przypomina, że według szacunków gospodarcze możliwości obniżenia zużycia energii końcowej do 2030 r. w porównaniu z dotychczasowym scenariuszem wynoszą w przypadku przemysłu europejskiego 23,5 %.

wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, której podstawą jest efektywność kosztowa, efektywność systemu, zdolności magazynowania, bezpieczeństwo dostaw i elastyczność popytu wspierana przez inteligentne sieci, co prowadzi do oszczędności energii, a następnie bezpośredniej elektryfikacji sektorów zastosowań końcowych ze źródeł odnawialnych, wykorzystania paliw odnawialnych i paliw opartych na odnawialnych źródłach energii, w tym wodoru, do zastosowań końcowych oraz, w fazie przejściowej – zrównoważonych i bezpiecznych paliw niskoemisyjnych do zastosowań, dla których nie ma alternatywy, przy jednoczesnym utrzymaniu dostępności energii, przystępności cenowej i bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwój wysoce energooszczędnego, zintegrowanego, wzajemnie połączonego, odporne i multimodalnego systemu energetycznego o obiegu zamkniętym;

84. przypomina, że ważne jest uwzględnianie różnorodności krajowych systemów energetycznych i wyzwań; podkreśla potrzebę sprawiedliwej transformacji i powtarza obietnicę zawartą w nowym Zielonym Ładzie, że nikt nie powinien zostać pominięty; jest zaniepokojony, że około 50 mln gospodarstw domowych w Unii nadal żyje w warunkach ubóstwa energetycznego, i uważa, że UE powinna wzmocnić wysiłki, aby zapobiegać temu zjawisku i je minimalizować; podkreśla znaczenie, jakie ma wymiar społeczny ambitniejszych celów klimatycznych; podkreśla, że renowacja budynków ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia zużycia energii w budynkach, redukcji emisji i obniżenia rosnących rachunków za energię; podkreśla, że politykę energetyczną należy prowadzić zgodnie z zasadą słusznej i sprawiedliwej transformacji oraz w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i partnerami społecznymi; w związku z tym uważa, że polityka publiczna, silniejsze partnerstwo społeczne i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym mają fundamentalne znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej wszystkich warstw społeczeństwa w sposób sprawiedliwy, sprzyjający włączeniu społecznemu i społecznie zrównoważony;
85. wyraża zadowolenie z przyjęcia europejskiej strategii w zakresie wodoru, która wymaga zainstalowania w Unii do 2024 r. elektrolizerów do produkcji wodoru ze źródeł odnawialnych o mocy co najmniej 6 GW, a do 2030 r. – elektrolizerów tego rodzaju o mocy 40 GW; w związku z tym wzywa Unię i państwa członkowskie, aby ułatwić wprowadzanie wodoru w sektorach, w których trudno jest zredukować emisje;
86. z zadowoleniem przyjmuje strategię UE na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych i jej ambitny cel zakładający produkcję co najmniej 60 GW do 2030 r. i 340 GW do 2050 r., przy czym Parlament zwrócił się o zwiększenie mocy do 450 GW¹, a także strategię na rzecz energii słonecznej, której celem jest zainstalowanie do 2025 r. systemów fotowoltaicznych o mocy 320 GW, a do 2030 r. – o mocy 600 GW; podkreśla, że trzeba zagwarantować, iż wdrożenie strategii przyniesie korzyści całej Unii, w tym państwom członkowskim nieposiadającym dostępu do morza; podkreśla, że przedsiębiorstwa europejskie są światowymi liderami i pionierami w branży energii z morskich źródeł odnawialnych oraz że sektor ten ma niewykorzystany potencjał, jeśli chodzi o tworzenie kolejnych miejsc pracy (bezpośrednio i pośrednio), wzrost gospodarczy i eksport; apeluje, aby elementem strategii przemysłowej UE było europejskie przywództwo w branży energii ze źródeł odnawialnych i jej łańcuchów dostaw; z wielkim zadowoleniem odnotowuje wspólną deklarację podpisaną w maju

---

¹ Rezolucja z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych (Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 66).

2022 r. przez Belgię, Danię, Niemcy i Niderlandy podczas szczytu Morza Północnego w Esbjergu (Dania), zakładającą uczynienie z Morza Północnego zielonej elektrowni Europy;

87. jest przekonany, że trzeba stworzyć warunki, w których konsumenci uzyskają więcej wiedzy i otrzymają więcej zachęt do wyboru bardziej zrównoważonych form energii i do większej aktywności; wzywa Komisję, aby oceniła wydajność sieci niezbędną do integracji rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i ogrzewania elektrycznego oraz wskazała pozostałe bariery utrudniające rozwój prosumpcji energii odnawialnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, w szczególności w przypadku gospodarstw domowych o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji;
88. popiera trwające prace nad przeglądem dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, aby dostosować politykę podatkową do celów energetycznych i klimatycznych na lata 2030 i 2050 i jednocześnie ocenić jej wpływ, m.in. na konsumentów, ubóstwo energetyczne i ubóstwo transportowe;
89. podkreśla, że chociaż Europa pracuje nad realizacją swoich ambitnych celów, osiągnięcie najpóźniej do 2050 r. zerowej emisji netto na świecie będzie wymagało skoordynowanych działań na skalę światową; podkreśla, że kraje rozwijające się będą potrzebowały pomocy międzynarodowej, aby przeprowadzić transformację ekologiczną; podkreśla, że należy usprawniać bliską współpracę transgraniczną i wymianę najlepszych praktyk z partnerami międzynarodowymi w dziedzinie kształtowania polityki i nauki, w tym transferu technologii, aby promować efektywność energetyczną oraz inwestycje w zrównoważone technologie energetyczne i infrastrukturę; odnotowuje niedawno przyjęty przez Komisję komunikat w sprawie zewnętrznych zobowiązań energetycznych UE, w którym wyrażono jej zdecydowanie do nawiązania współpracy z partnerami na całym świecie, „aby zachęcić ich do rozszerzenia ich ambitnych celów klimatycznych i określenia dróg prowadzących do neutralności klimatycznej, a także do nawiązania długoterminowych relacji, które przyniosą obopólne korzyści, w szczególności w dziedzinie energii”;
90. wyraża zadowolenie, że Komisja zamierza przyjąć w 2022 r. plan działania na rzecz cyfryzacji sektora energetycznego, aby ulokować UE na pozycji lidera technologicznego oraz umożliwić wprowadzenie bardziej zintegrowanego systemu energetycznego obejmującego inteligentne rozwiązania w poszczególnych sektorach i lepiej finansowanego w latach 2021–2027; przypomina, że aby zapewnić odporność systemów energetycznych, należy uwzględniać zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa w sektorze energetycznym;

Badania naukowe, innowacje, technologie cyfrowe i polityka kosmiczna

91. z zadowoleniem przyjmuje rolę programu „Horyzont Europa” i jego wkład w neutralność klimatyczną; jest zdania, że partnerstwa objęte programem „Horyzont Europa”, w tym wspólne przedsięwzięcia, będą sprzyjać współpracy między sektorami publicznym i prywatnym, aby przyczynić się do urzeczywistnienia transformacji ekologicznej i jednocześnie zapewnić zrównoważony charakter, dostępność i przystępność cenową innowacji; podkreśla, że należy poprawić dostęp MŚP do zaproszeń do składania wniosków w ramach programu „Horyzont Europa” i ich uczestnictwo w nich, a także lepiej informować obywateli o wynikach europejskich

projektów badawczo-rozwojowych, w tym projektów sztandarowych, i o nowych technologiach oraz angażować w nie obywateli, aby zwiększyć absorpcję społeczną i widoczność roli Unii wśród jej obywateli;

92. z zadowoleniem przyjmuje zadania, które program Copernicus i nowe unijne centrum wiedzy w zakresie obserwacji Ziemi wykonują dla służb monitorowania obszarów lądowych, atmosfery i środowiska morskiego; podkreśla, że zdolności obserwacji satelitarnej są ważne dla monitorowania, modelowania, przewidywania i pomocy w kształtowaniu polityki w dziedzinie zmiany klimatu;
93. podkreśla, że trzeba przyciągnąć więcej inwestycji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, w badania, innowacje i wdrażanie nowych zrównoważonych technologii, w tym w pracochłonnych gałęziach przemysłu, w niezbędne nowe sieci infrastruktury i projekty przyczyniające się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu i porozumienia paryskiego; podkreśla, że przyszłe badania naukowe i technologie powinny uwzględniać zrównoważony rozwój i obieg zamknięty; podkreśla jednocześnie, że aby sprostać wyzwaniom klimatycznym, trzeba prowadzić badania podstawowe, a także przyjąć oparte na współpracy i transdyscyplinarne podejście w badaniach naukowych i innowacjach; zwraca ponadto uwagę, że należy wspierać innowacje społeczne, które są niezbędne do tego, by sprostać niezaspokojonym potrzebom społecznym i wyzwaniom i jednocześnie wzmocnić pozycję obywateli podczas transformacji ekologicznej;
94. podkreśla, że aby osiągnąć cele na lata 2030 i 2050, zachęty wspierające innowacyjne technologie muszą być spójne i logiczne i odnosić się do wdrażania już dojrzałych technologii, jak również do inwestycji w nowe technologie, które należy opracować, żeby osiągnąć cel Unii, jakim jest neutralność klimatyczna najpóźniej do 2050 r.;
95. zwraca uwagę na konieczność dwojakiej transformacji, w której transformacja cyfrowa i ekologiczna idą ze sobą w parze; podkreśla fundamentalną rolę, jaką technologie cyfrowe mogą odegrać w transformacji ekologicznej Unii; przypomina, że odbudowa Unii wymaga stworzenia stabilnych ram regulacyjnych sprzyjających postępowi, w tym postępowi napędzanemu przez rynek, w dziedzinie badań naukowych, innowacji i rozwoju zrównoważonych technologii, a także odpowiednich warunków ich finansowania;
96. podkreśla, że cyfryzacja jest jednym z kluczowych czynników sprzyjających integracji systemów energetycznych, ponieważ może umożliwić dynamiczny i wzajemnie powiązany przepływ nośników energii, pozwolić na wzajemne połączenie bardziej zróżnicowanych rynków oraz dostarczyć danych niezbędnych do dopasowania podaży i popytu; podkreśla, że technologie cyfrowe mogą zwiększać efektywność energetyczną, a tym samym zmniejszać ogólne emisje gazów cieplarnianych; podkreśla, że trzeba zapewnić bezpieczne ramy regulacyjne przewidujące niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury dostępu do danych dotyczących energii i ich przekazywania; przypomina, że według szacunków Komisji ślad ekologiczny ICT odpowiada za 5 % do 9 % światowego zużycia energii elektrycznej i za ponad 2 % światowych emisji gazów cieplarnianych; podkreśla, że zgodnie z przeprowadzonym w 2018 r. przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji badaniem dotyczącym sztucznej inteligencji centra danych i transmisja danych mogą odpowiadać za 3 % do 4 % całkowitego zużycia energii elektrycznej w Unii; podkreśla, że Komisja spodziewa się, iż w latach 2018–2030 zużycie energii w ośrodkach przetwarzania danych wzrośnie o 28 %; podkreśla, że

źródłem 47 % emisji dwutlenku węgla z technologii cyfrowych są urządzenia konsumenckie, takie jak komputery, smartfony, tablety i inne przedmioty podłączone do internetu; postuluje w związku z tym przyjęcie środków, które zmniejszyłyby ślad węglowy sektora ICT poprzez zapewnienie efektywności energetycznej i zasobooszczędności na poziomie sieci, ośrodków przetwarzania danych i urządzeń konsumenckich, oraz przypomina, że celem jest, aby nie później niż do 2030 r. ośrodki przetwarzania danych stały się neutralne dla klimatu i wysoce energooszczędne, jak określono w strategii cyfrowej;

97. przypomina, jak ważny jest wkład badań naukowych i innowacji w realizację celów określonych w porozumieniu paryskim i celów Europejskiego Zielonego Ładu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały badania naukowe i innowacje oraz ogólne zwiększenie budżetu UE i budżetów krajowych przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w zakresie zrównoważonych i bezpiecznych technologii i innowacji w dziedzinie energii; wzywa Komisję, aby przeanalizowała kolejne technologie wspierające i innowacyjne rozwiązania, które przyczynią się do stworzenia odpornego na zmianę klimatu i zintegrowanego systemu energetycznego, m.in. w dziedzinach, gdzie Europa odgrywa wiodącą rolę na arenie międzynarodowej i ma wewnętrzne łańcuchy wartości; uważa, że istotne jest, aby kluczowe elementy łańcuchów wartości energii odnawialnej znajdowały się w Unii, gdyż pomoże to osiągnąć cele klimatyczne i przyniesie Europejczykom znaczne korzyści gospodarcze, oraz apeluje o odpowiednie środki, aby wesprzeć rolę europejskich elementów w łańcuchach dostaw energii odnawialnej, i o odpowiednie przepisy;

Zmiana klimatu a rozwój

98. potwierdza, że UE jest zdecydowana wprowadzać w życie spójność polityki na rzecz rozwoju, zwłaszcza w polityce przemysłowej, rolnej, rybackiej, handlowej i inwestycyjnej; domaga się spójnego podejścia do wdrażania porozumienia paryskiego i Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, zarówno w polityce wewnętrznej, jak i zewnętrznej;
99. wzywa Komisję, państwa członkowskie i pozostałe kraje G-7, aby ustanowiły i przyjęły partnerstwa na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej z krajami rozwijającymi się oraz realizowały nowe i dodatkowe inwestycje, które zapewnią sprawiedliwą transformację podczas wycofywania paliw kopalnych w krajach rozwijających się; uważa, że partnerstwa te powinny opierać się głównie na instrumentach finansowych innych niż dłużne;
100. podkreśla, że w działaniach związanych z klimatem należy przyjmować podejście oparte na prawach człowieka, aby zagwarantować, że wszystkie środki będą respektować i wspierać prawa człowieka wszystkich ludzi; wzywa strony UNFCCC, aby uwzględniały wymiar praw człowieka w ustalonych na poziomie krajowym wkładach, komunikatach w sprawie adaptacji i krajowych planach działania;
101. apeluje, aby w polityce rozwojowej i klimatycznej podejmować problemy jeszcze bardziej pogłębiane przez negatywne skutki zmiany klimatu: problem nierówności, istniejące wcześniej problemy związane z zadłużeniem oraz problem ubóstwa;

Rola Parlamentu Europejskiego

102. uważa, że skoro porozumienia międzynarodowe wymagają jego zgody i skoro jako współprawodawca odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu porozumienia paryskiego w Unii, powinien stanowić integralną część delegacji UE; oczekuje zatem, że będzie mógł uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych UE podczas COP27 w Szarm el-Szejk i będzie mieć zagwarantowany dostęp do wszystkich dokumentów przygotowawczych od momentu rozpoczęcia negocjacji;

o

o o

103. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Sekretariatowi UNFCCC z prośbą o rozesłanie jej wszystkim stronom tej konwencji nienależącym do UE.